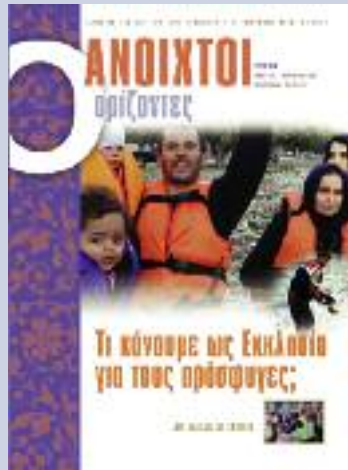

Ανοιχτοί Ορίζοντες
Αγγελιαφόρος Κωδικός: 1044
έτος ίδρυσης: 1900

Ιδιοκτησία: "Ινστιτούτο Ανθρωπιστικών
 Επιστημών"
 Αστική Μη Κερδοσκοπική
 Εταιρεία
 Μ. Βόδα 28 & Σμύρνης 27,
 10439 Αθήνα
 www.jesuits.gr

Εκδότης - Διευθυντής: π. Θεόδωρος Κοντίδης

Συντακτική επιτροπή: π. Γαβριήλ Μαραγκός
 π. Σεβαστιανός Φρέρης,
 Ειρήνη Κουτελάκη.

Συνεργάτες: π. Μιχαήλ Ρούσσος,
 Δανάη Αναγνωστοπούλου,
 π. Δημήτριος Δαλέζιος,
 Στέλλα Φωσκόλου.

Γραμματεία: Ειρήνη Κουτελάκη
 Σμύρνης 27, 10439 Αθήνα
 Τηλ. 210 8835911,
 φαξ 210 8835914
 e-mail: athensj@jesuites.com

Συνδρομές: Εσωτερικού 20 ευρώ
 Εξωτερικού 30 ευρώ
 Τιμή τεύχους 5 ευρώ.

Αντιπρόσωπος Σύρου: π. Αντ. Βουτσίνος
 Αντιπρόσωπος Τίνου: Κ. Στέλλα Φωσκόλου

Καλλιτεχνική επιμέλεια
 & Εκτύπωση: www.male.gr

ISSN 1105-3216

3 EDITORIAL

4 ΤΟ ΘΕΜΑ: Τι κάνουμε ως Εκκλησία για τους πρόσφυγες; What do we, as a Church, do for the refugees?

6 Τι κάνει η τοπική Καθολική Εκκλησία για τους πρόσφυγες; What does the local Catholic Church do for the refugees?

12 Το νόημα της αποστολής του JRS: Τι σημαίνει "συνηγορώ- υπερασπίζω"; / The meaning of JRS's mission: What does "advocacy" mean?

15 Η καθημερινότητα ενός κέντρου διαμονής προσφύγων Every-day life in a refugee accommodation center

19 Οι εθελοντές και η προσφορά τους Volunteers and their contribution

25 Κέντρο σχολικής βοήθειας "Pedro Arrupe" Youth Center "Pedro Arrupe"

27 Η δράση της Κάριτας στην Ελλάδα Caritas' action in Greece

32 Κοινή δήλωση της οργάνωσης "Οι εκκλησίες ενεργούν από κοινού" η οποία αποτελείται από φιλανθρωπικές οργανώσεις διαφόρων Εκκλησιών / Common declaration of faith-based NGO "Churches Together"

34 Σκέψεις και Συναισθήματα: Ένα ημερολόγιο Thoughts and sentiments: A diary

37 ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ SPIRITUAL LIFE

π. Θεόδωρος Κοντίδης

Όσοι προσπαθούν να συμπαρασταθούν στους πρόσφυγες, βασι-
 ζόμενοι κυρίως στη χριστιανική πίστη τους, αναγνωρίζουν σε
 αυτούς την αξία και την αξιοπρέπεια που έχουν ως άνθρωποι.
 Τους αναγνωρίζουν ως τέκνα Θεού με την ίδια αξία μπροστά
 στο Θεό, όπως και κάθε άλλος άνθρωπος. Αναγνωρίζουν την
 ενότητα όλων των ανθρώπων, επειδή όλοι οι άνθρωποι έχουμε τον ίδιο
 Δημιουργό και Πατέρα.

Την εποχή του Χριστού, το πρώτο πράγμα που ο Μεσσίας έπρεπε
 να επιτελέσει κατά την αντίληψη των Ιουδαίων ήταν, ακριβώς, να ενώ-
 σει τον λαό του Θεού, τον λαό του Ισραήλ. Εκεί όπου υπήρχαν διαφο-
 ρές και αντιθέσεις μεταξύ πλουσίων και φτωχών, ισχυρών και ταπει-
 νών, μεταξύ φυλών, μεταξύ θρησκευτικών κινήσεων ή κοινωνικών
 κινήσεων, μεταξύ επαρχιών και διαφορετικών προελεύσεων, έπρεπε
 αυτός να φέρει την ενότητα.

Ο Χριστός έφερε την ενότητα και γεφύρωσε «τα διεστώτα», ρίχνο-
 ντας «το τείχος της έχθρας». Αλλά η προο-
 πτική του Χριστού ήταν απείρως ευρύτερη
 και βαθύτερη από όσα φαντάζονταν οι σύγ-
 χρονοι ομοεθνείς του. Γι' αυτό συνάντησε
 λυσσαλέα αντίδραση αρχίζοντας από την
 ηγεσία των Ιουδαίων, η οποία απέρριψε το
 κήρυγμά του. Γι' αυτό, ο Χριστός, ο ελεήμων
 και ειρηνοποιός, είπε: «Νομίζετε ότι ήρθα να
 φέρω ειρήνη στη γη; Όχι, αλλά ήρθα να
 φέρω μάχαιρα...».

Ποια ενότητα
 επιδιώκουμε εμείς μέσα
 στη σημερινή κατάσταση
 της ανθρωπότητας
 και της χώρας μας;

Ποια ενότητα επιδιώκουμε εμείς μέσα στη σημερινή κατάσταση της
 ανθρωπότητας και της χώρας μας; Ποια ενότητα μπορεί να υπάρξει
 ανάμεσα σε όσους έχουν και όσους δεν έχουν, σε όσους πιστεύουν και
 όσους δεν πιστεύουν, σε εντόπιους και ξένους, σε αυτούς που προ-
 σφέρουν και σε αυτούς που δέχονται, σε αυτούς που θέλουν να προ-
 σφέρουν και αυτούς που δεν θέλουν προσφέρουν; Πώς μπορεί να χει-
 ριστεί ένας άνθρωπος ή μια ομάδα ή μια χώρα όλες αυτές τις καταστά-
 σεις; Με ποια λογική και ποιους κανόνες; Φαίνεται αδύνατο.

Σίγουρα, δεν υπάρχει ένας τρόπος και μια απάντηση για όλες αυτές
 τις καταστάσεις. Δεν υπάρχει κλειδί που να ανοίγει όλες τις πόρτες.
 Αυτό, όμως, που υπάρχει, είναι μια πηγή έμπνευσης και μια οδηγία
 κατεύθυνσης. Η έμπνευση προέρχεται από έναν λόγο και κάποιες μορ-
 φές της Βίβλου, βαθιά ριζωμένες μέσα μας: Ο Σαμαρείτης, ο Ρωμαίος
 εκατόνταρχος, η Συροφονίκισσα, η Σαμαρείτισσα, ο Αιθίοπας και
 άλλοι. Είναι η έμπνευση που πρέπει να φωτίσει τη συμπεριφορά, την
 πολιτική, τους στόχους, τις συνεργασίες. Γιατί μπροστά στις κοσμογο-
 νικές αλλαγές που ζούμε, ο κίνδυνος είναι οι υπάρχουσες συνήθειες,
 νοοτροπίες, και σχέσεις να σβήσουν κάθε νέα έμπνευση. ■

Επιμέλεια:
Ειρήνη Κουτελάκη

Τι κάνουμε ως Εκκλησία για τους πρόσφυγες;

Κατά τα τελευταία χρόνια, και ιδίως από το 2015, ένας τεράστιος αριθμός προσφύγων και εκτοπισμένων ατόμων εισήλθαν στην Ευρώπη, διαμέσου της Ελλάδας, της Ιταλίας και άλλων χωρών. Ήταν άνθρωποι που ταξίδευαν βιαστικοί μέσω των βαλκανικών χωρών για να φτάσουν στη Γερμανία ή στη Σουηδία. Εδώ θα δούμε ειδικότερα τη δράση δύο θεσμών, του JRS που είναι η υπηρεσία του τάγματος των Ιησουιτών υπέρ των προσφύγων και της Κάριτας που είναι η φιλανθρωπική οργάνωση των ενοριών και των επισκοπών της Καθολικής Εκκλησίας.

I. Τι κάνει η τοπική Καθολική Εκκλησία για τους πρόσφυγες;

Συνέντευξη με τον π. Μορίς Ζουαγιέ, διευθυντή της Καθολικής ΜΚΟ JRS-Ελλάδα

Πατέρα Μορίς, εξηγήστε μας την αποστολή και το σκοπό του JRS-Ελλάδα.

Π. Μ.Ζ: Η αποστολή του JRS βασίζεται σε τρεις πόλους: στηρίζει, υπηρετεί και συνηγορεί υπέρ των προσφύγων. «Στηρίζουμε» σημαίνει ότι βρισκόμαστε δίπλα στους πρόσφυγες, ιδίως σε αυτούς που βρίσκονται στην Ελλάδα, αλλά και δίπλα σε όσους εξαναγκάστηκαν να ξεριζωθούν από διάφορα μέρη του κόσμου. «Είμαστε δίπλα» σημαίνει ότι πηγαίνουμε προς εκείνους, στις συνοικίες και τους προσφυγικούς καταυλισμούς όπου βρίσκονται -και δεν περιμένουμε να έρθουν εκείνοι σ' εμάς- ώστε να τους υποστηρίξουμε από ανθρώπινης πλευράς, καθώς πρόκειται για άτομα που διατρέχουν κίνδυνο. «Υπηρετούμε» σημαίνει ότι δεν αποφεύγουμε τις καταστάσεις, αλλά μάλλον ότι πηγαίνουμε προς τους πληθυσμούς αυτούς για να τους συνδράμουμε, να τους προσφέρουμε βοήθεια. Η λέξη «υπηρεσία» έχει ιδιαίτερη βαρύτητα και βάθος στην πνευματικότητα του Αγίου Ιγνατίου. Βοηθάμε τους ανθρώπους στις πρώτες και επείγουσες ανάγκες τους, δηλαδή στην υγιεινή, στη σίτιση, στη στέγαση, στην υγεία τους, αλλά και στις πιο θεμελιώδεις ανάγκες τους, που είναι εξίσου σημαντικές. Δηλαδή, με απλά λόγια αναγνωρίζουμε την αξιοπρέπεια του ανθρώπου, ακούμε παρατεταμένα και προσεκτικά αυτά τα πρόσωπα, τόσο ολόκληρες οικογένειες, όσο και παιδιά, καθώς και άνδρες και γυναίκες, ακόμα και προχωρημένων ηλικιών. Επιπλέον, φροντίζουμε να έχουν πρόσβαση στον πολιτισμό και στην εκπαίδευση, και επομένως σε ένα μέλλον. Όλα αυτά αποτελούν τον δεύτερο πόλο της αποστολής μας, την υπηρεσία προς τον άνθρωπο. Ο τρίτος πόλος είναι η συνηγορία. Γινόμαστε, δη-

λαδή, η φωνή των ανθρώπων αυτών που δεν έχουν φωνή, η φωνή, αλλά και ο διάυλος επικοινωνίας τους. Γινόμαστε, λοιπόν, η υπεράσπισή τους, εφόσον δεν τους προσφέρεται η υπηρεσία αυτή από παρατηρητές, δικηγόρους, νομικούς ή κάποιες άλλες ΜΚΟ, όπως για παράδειγμα η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ. Σκοπός είναι να ακουστούν οι δύσκολες καταστάσεις στις οποίες βρίσκονται οι άνθρωποι αυτοί, και για να γίνουν όσο το δυνατόν πιο κατανοητές. Είναι αλήθεια ότι ο όρος «κριτική», όσο ευγενής κι αν είναι μέσα στην ελληνική καταγωγή του, στα λατινικά είχε αποκτήσει αρνητική απόχρωση. Ωστόσο, η εφαρμογή του όρου τον 16 αι. για μια καλύτερη γνώση των Ελλήνων και Ρωμαίων κλασικών, επεκτάθηκε θετικά από το 1580 και στη μελέτη της Βίβλου. Προσελήφθη, αρχικά, στη Γαλλία και στη συνέχεια, από το 1635, από τον διαμαρτυρόμενο Λουί Καπέλ, ο οποίος, με την ενθάρρυνση καθολικών φίλων και μάλιστα ιησουιτών, δημοσιεύει την *Critica Sacra*. Στη συνέχεια, στην Αγγλία ο Walton εκδίδει το έργο του *Critici Sacri*. Ο όρος έγινε επιστημολογικά αποδεκτός με το πρώτο έργο του Ρισάρ Σιμόν, που έχει τον τίτλο: *Histoire critique du Vieux Testament*, και σε λίγο ακολουθεί η *Histoire critique du Nouveau Testament*. Η δημοσίευση αυτού του βιβλίου το 1678 θα μπορούσε να επιτύχει τη γενική αναγνώριση και πρακτική. Αλλά προκάλεσε την σχεδόν υστερική οργή του επισκόπου Bossuet (1627-1704). Ο παντοδύναμος αυτός αυλικός του Λουδοβίκου ΙΔ' και επίσκοπος του Μώ, απολάμβανε ένα είδος αυθεντίας και εποπτείας στο γαλλικό βασίλειο και πέτυχε από τη «Χριστιανικότατη Αυτού Μεγαλειότητα» την καύση όλων των αντιτύπων του βιβλίου, πριν αυτό διατεθεί στην αγορά.

Πότε ξεκινούν και ποιες είναι οι δραστηριότητες του JRS στην Ελλάδα;

Π. Μ.Ζ: Οι δραστηριότητες του JRS στην Ελλάδα ξεκινούν τον Οκτώβριο - Νοέμβριο του 2015. Για να μπορέσουμε να ξεκινήσουμε, χρειάστηκε, βεβαίως, να αποκτήσουμε νομική αναγνώριση της οργάνωσής μας και να δημιουργήσουμε έναν χώρο φιλοξενίας. Απευθυνθήκαμε σε άτομα που βρίσκονταν σε διαδικασία γρήγορης μετακίνησης προς τον Πειραιά, και έπειτα προς τη βόρειο Ελλάδα, αλλά που περνούσαν πρώτα από το κέντρο της Αθήνας, από την Πλατεία Βικτωρίας. Σε αυτή τη συνοικία βρισκόμαστε κι εμείς και σε αυτή τη συνοικία αποφασίσαμε να ανοίξουμε έναν χώρο 15 υπνοδωματίων και δωματίων για άλλες χρήσεις, μαζί με μια αποθήκη ρούχων και υποδημάτων, ώστε σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, να μπορούμε να βρεθούμε κοντά στους ανθρώπους αυτούς και να τους υποστηρίξουμε κατά το χρόνο της διαμονής τους εδώ, προτού πάρουν το δρόμο προς Βορρά. Το χρονικό διάστημα παραμονής τους εκτεινόταν από μερικές μέρες μέχρι μία εβδομάδα το πολύ. Αυτό γινόταν μέχρι τα μέσα Μαρτίου 2016, οπότε και μετρήσαμε πάνω από 900 άτομα, τα οποία πέρασαν από τον δικό μας χώρο φιλοξενίας. Μεγάλος όγκος της εργασίας μας αφορούσε τη διοικητική μέριμνα για τα άτομα αυτά, αλλά παράλληλα προσφέραμε ιδιαίτερη σχεσιακή-

διαπροσωπική υποστήριξη για τις ευάλωτες αυτές οικογένειες. Πολύ συχνά είχαμε γυναίκες μόνες τους με τα παιδιά τους, ή οικογένειες με ανάπηρα παιδιά, και τους προσφέραμε ζεστό μπάνιο, τη δυνατότητα να σιτιστούν, να φορέσουν καινούργια ρούχα, κατάλληλα παπούτσια και να περιποιηθούν λίγο τον εαυτό τους, ώστε να μπορέσουν να συνεχίσουν την πορεία τους προς τον προορισμό τους, συχνά τη Γερμανία ή την Ολλανδία, περνώντας από τα βόρεια σύνορα της χώρας. Αυτό συνέβαινε ως τις 20 Μαρτίου. Σήμερα, στον ίδιο χώρο φιλοξενούμε 45 άτομα- γυναίκες, παιδιά, ευάλωτες οικογένειες μέρα και νύχτα. Δεν αποκλείουμε κανέναν, επιθυμούμε ο καθένας να βρει τον προορισμό του, είτε μέσω της αίτησης για πολιτικό άσυλο και σταθερής εγκατάστασης στην Ελλάδα, είτε μέσω επανεγκατάστασης. Επιθυμούμε ταυτόχρονα να τους ακούσουμε, να τους προσανατολίσουμε, να δώσουμε τη δυνατότητα στα παιδιά τους να εκπαιδευτούν μέσα από το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, προσφέροντάς τους παράλληλα ανεπίσημη εκπαίδευση και υποστήριξη στην εκμάθηση γλωσσών. Βεβαίως, μέλημά μας, σήμερα, είναι να τους βοηθήσουμε να βρουν μια δουλειά αμειβόμενη ή, απλώς, να ανακαλύψουμε μαζί τα χαρίσματα και τα ταλέντα τους και να τους δώσουμε την ευκαιρία να εκφραστούν μέσα απ' αυτά, ώστε αν μείνουν στην Ελλάδα τελικά, να προσφέρουν τον καλύτερό τους εαυτό.

Συσσίτιο στο λιμάνι του Πειραιά

Γνωρίζω ότι έχετε ιδιαίτερα προσέξει την υποστήριξη των παιδιών

Π. Μ.Ζ: Ναι. Ανάμεσα στις δραστηριότητές μας, διαθέτουμε επίσης από το 2011 έναν χώρο, στον οποίο συγκεντρώνουμε γύρω στα 130 παιδιά 14 διαφορετικών εθνικοτήτων, το Κέντρο Νέων 'Pedro Arrupe', το οποίο ίδρυσαν ο πατέρας Πέτρος Χονγκ και η κυρία Αργυρώ Χατζηαντωνίου και το οποίο είναι ένα κέντρο ενσωμάτωσης των παιδιών μεταναστών και προσφύγων, αλλά και Ελλήνων. Είναι κέντρο κοινωνικής, εκπαιδευτικής, ψυχολογικής και πνευματικής στήριξης - γιατί όλα αυτά έχουν μια πνευματική διάσταση- των παιδιών και των οικογενειών τους στη συνοικία μας. Κι αυτός είναι ο λόγος που έχουμε πολύ καλή συνεργασία και με τα σχολεία της περιοχής, και με τις οικογένειες που ζουν στη συνοικία, οι οποίες είναι πολύ ευαίσθητες στη δουλειά που κάνουμε. Τώρα έχουμε κι έναν τρίτο χώρο, ο οποίος ανακαινίστηκε και θα λειτουργεί για την υποδοχή περίπου 35 ατόμων, πάντοτε ευάλωτων. Είναι ένας χώρος αποκατάστασης, ανοιχτός για τους φτωχότερους Έλληνες και μη της περιοχής. Εκεί διανέμεται συσσίτιο όπως το κάνει η Κάριτας τόσα χρόνια, ώστε να βοηθήσουμε την Κάριτας να ελαφρύνει τον τεράστιο αριθμό συσσιτίων που προσφέρει καθημερινά. Στον χώρο αυτό θα

Ετοιμασία γεύματος από εθελοντές και πρόσφυγες

στεγάζονται οι οικογένειες που θα φιλοξενοούνται, αλλά θα υπάρχουν και άλλοι χώροι στους τέσσερις ορόφους που διαθέτουμε, όπως η τραπεζαρία και μια μεγάλη κουζίνα, όπου θα ετοιμάζεται το φαγητό για περίπου 80 άτομα. Αλλά επιθυμούμε επίσης να εξυπηρετήσουμε και άτομα που δεν θα διαμένουν σε αυτό το χώρο φιλοξενίας, ώστε να συμβάλουμε στις προσπάθειες που καταβάλλονται στην περιοχή και να ανακουφίσουμε άτομα άπορα που δεν μπορούν να σπιστούν λόγω οικονομικών προβλημάτων, είτε αυτά είναι Έλληνες είτε πρόσφυγες. Η καταγωγή δεν έχει για μας σημασία.

Σεσίλ Ντελπλάνκ: Θα ήθελα να προσθέσω σχετικά με το JRS, ότι από το 2015 που δραστηριοποιείται, αντιμετώπισε αρκετές δυσκολίες σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας του, καθώς τα πράγματα άλλαζαν καθημερινά, μέσα σε ένα χαοτικό περιβάλλον. Εμείς προσπαθήσαμε να προσαρμοστούμε όσο το δυνατόν καλύτερα για να εξυπηρετήσουμε τους ανθρώπους. Στην αρχή ξεκινήσαμε λειτουργώντας από τις 08.00 ως τις 17.00, στη συνέχεια αποφασίσαμε να μένουν τα ευάλωτα άτομα και τη νύχτα και τέλος πήρε τη μορφή που έχει τώρα. Η δυσκολία είναι πως πρέπει να προσαρμοζόμαστε διαρκώς σε νέες καταστάσεις, χωρίς να είμαστε σε θέση να προβλέψουμε τίποτα.

Ρ. Μ: Είμαστε παρόντες στο προσφυγικό πρόβλημα από την αρχή. Συμμετείχαμε στην προετοιμασία και τη διαμονή του Πάπα Φραγκίσκου στη Μόρια, από κοινού με τον αποστολικό Νούντσιο. Αυτό είναι ένα ακόμη σημαντικό σημείο της δράσης μας, δηλαδή να εξετάζουμε την κατάσταση και να βοηθάμε την Εκκλησία ώστε αυτή να είναι παρούσα στην καρδιά των προσπαθειών των ελληνικών ΜΚΟ και του ελληνικού λαού, αλλά και της Διεθνούς

Αμνηστίας, η οποία, ενώ απασχολούσε αρχικά 7 μισθωτούς, έφτασε να έχει περίπου 400 υπαλλήλους σε όλη χώρα. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι υπάρχουν 55 σημεία στη χώρα όπου βρίσκονται πρόσφυγες. Στη Λέσβο, όπου βρίσκονται μπλοκαρισμένοι χιλιάδες πρόσφυγες, προσπαθούμε να στηρίξουμε τις προσπάθειες που κάνουν απλοί Έλληνες πολίτες ή το ξενοδοχείο που έχει μισθωθεί για να φιλοξενηθούν οι πρόσφυγες. Η αρωγή μας εντοπίζεται στη σίτιση, στα baby carriers, στην εξασφάλιση της δυνατότητας κυκλοφορίας των προσφύγων. Ταυτόχρονα, είχαμε τη δυνατότητα να υποστηρίξουμε την παρουσία 8 πορτογάλων εθελοντών που ήρθαν το καλοκαίρι για να μας βοηθήσουν και που ξεκίνησαν την εργασία τους στο Καρά Τεπέ. Σήμερα οι εθελοντές είναι 4 και στο μέλλον θα δούμε πόσους θα έχουμε, αλλά οι οποίοι κάνουν μια εξαιρετική δουλειά μέσα στο ίδιο το στρατόπεδο προσφύγων. Αυτή επίσης είναι η παρουσία που έχουμε στα ελληνικά νησιά. Θα μπορούσα να προσθέσω ότι είμαστε επίσης παρόντες στα στρατόπεδα του Ελαιώνα και του Ελληνικού, γιατί προσπαθούμε να βοηθήσουμε στις προσπάθειες που γίνονται σε εκείνα τα στρατόπεδα. Εντείνουμε τις προσπάθειές μας ώστε να εντάξουμε περισσότερους υπαλλήλους στο δυναμικό μας και να κάνουμε ό,τι περισσότερο μπορούμε και σε άλλες περιοχές όπου είναι συγκεντρωμένοι πρόσφυγες, ώστε να απαντήσουμε πιο δραστηρικά σε αυτή την εργασία στήριξης και παρουσίας στα σημεία που προανέφερα.

Με ποιον τρόπο γίνεται η επιλογή των ανθρώπων που θα φιλοξενηθούν;

Π. Μ.Ζ: Θα πρέπει να γίνει κατανοητό ότι όλη μας η δουλειά γίνεται πάντοτε σε στενή συνεργασία με άλλους κοινωνικούς οργανισμούς ή με ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στην περιοχή ή ευρύτερα. Δεχόμαστε από τις οργανώσεις αυτές αιτήματα για φιλοξενία ατόμων. Άλλοτε έρχονται απευθείας στην πόρτα μας τα άτομα αυτά, κι εμείς τα φιλοξενούμε ούτως ή άλλως, αλλά προτιμούμε και κατά προτεραιότητα φιλοξενούμε οικογένειες ή γονείς χωρίς

Ο π. Μορίς με ένα προσφυγόπουλο σε ακτή της Λέσβου

τους συζύγους τους με τα παιδιά τους, γιατί αυτοί είναι οι πιο ευάλωτοι. Όμως η αρχή μας είναι να μην αφήνουμε κανέναν εκτός, δηλαδή να τους βοηθάμε να προσανατολιστούν και ευχόμαστε οι άνθρωποι αυτοί να βρουν καλύτερα καταλύματα ή τον δρόμο τους προς τη χώρα επιλογής τους. Εδώ σημειώνω ότι χρειάστηκε να πάμε εμείς προς τους ανθρώπους αυτούς πρώτα, δηλαδή στον Πειραιά, στην πλατεία Βικτωρίας και αλλού, και να αναζητήσουμε ευάλωτους ανθρώπους και έπειτα να δημιουργήσουμε ισχυρούς δεσμούς με τη Διεθνή Αμνηστία και άλλες ΜΚΟ, γιατί πάντα η συνεργασία φέρνει καλύτερα αποτελέσματα. Γνωρίσαμε τη δράση της Κάριτας, τους Γιατρούς του Κόσμου, τη Διεθνή Αμνηστία, και εργαστήκαμε παράλληλα με αυτούς, για να δεχθούμε άτομα ιδιαίτερα ευάλωτα. Το σημείο όπου επιμένω, σχετικά με το JRS, είναι η προσεκτική εξέταση των καταστάσεων. Δεν κυνηγάμε την ποσότητα. Αναζητάμε την ποιότητα της ομαδικής εργασίας για το JRS με τους υπαλλήλους μας και την ποιότητα της παρουσίας μας πριν από κάθε δράση.

Πώς διακρίνεστε ως καθολική οργάνωση;

Π. Μ.Ζ: Δεν είμαστε μόνο ανθρωπιστές, αλλά αναζητάμε επίσης να συνυπάρχουμε συναδελφωμένοι με όλους τους συνανθρώπους μας, χριστιανούς και μη, και όχι μόνο με τους προνομιούχους. Όχι. Είμαστε ανοιχτοί σε κάθε άνθρωπο που βρίσκεται σε επείγουσα ανάγκη και δύσκολη κατάσταση και επιδιώκουμε να αναπτύξουμε μια σχέση και μια ιστορία μαζί του, ακόμη κι αν αυτή διαρκέσει απλώς μία ώρα. Δεν παύει να είναι μια ενεργός παρουσία και μια ακρόαση. Διαφορετικά, αν είναι μόνο δράση για τη δράση, δηλαδή απλός ακτιβισμός, τότε δεν υπηρετούμε τον σκοπό μας.

Πιστεύω ότι αυτή είναι μια διάσταση που πολλές ΜΚΟ επιθυμούν να αποκτήσουν, αλλά πολλές φορές υπό την πίεση των χρημάτων, των καταστάσεων, της δραματοποίησης από τα ΜΜΕ και του ακτιβισμού, κινδυνεύουν να χάσουν την ουσία. Πολλές φορές, πράγματι, η ουσία είναι η άμεση και επείγουσα βοήθεια προς ανθρώπους. Αλλά προσοχή: το να είναι κανείς άνθρωπος δεν σημαίνει ότι πρέπει να ζει σε μόνιμη επείγουσα κατάσταση, είτε από την πλευρά εκείνου που προσφέρει αρωγή είτε από την πλευρά του αποδέκτη της. Αυτοί που δέχονται τη βοήθεια θα πρέπει να νιώθουν παράλληλα ότι αναγνωρίζεται η αξιοπρέπειά τους.

Για εμάς το κεντρικό ζήτημα αυτή τη στιγμή είναι οι πρόσφυγες να βοηθήσουν τους πρόσφυγες. Να βοηθούν τον εαυτό τους και με πολύ θάρρος και αξιοπρέπεια, να μπορούν να προσφέρουν επίσης όχι μόνο στις οικογένειές τους, αλλά εν τέλει και στη χώρα από την οποία ζητούν πολιτικό άσυλο. Επομένως έχει να κάνει με την υποδοχή τους και με τη δυνατότητα που θα τους προσφερθεί να ξεκινήσουν μια νέα ιστορία στο δικό τους πλαίσιο, εδώ. Κι αυτό απαιτεί μια προσοχή με διάρκεια. Επομένως προτιμάμε να επιλέγουμε πιο προσεκτικά και να ξέρουμε τι κάνουμε συνολικά. Συχνά, περνάμε μέρες κάνοντας συμβούλια για να μπορέσουμε να βρούμε το σημείο επαφής με τους ανθρώπους αυτούς.

Ως προς τη χρηματοδότησή του, πώς εξασφαλίζει τους πόρους του το JRS;

Π. Μ.Ζ: Οι πόροι μας είναι πόροι αλληλεγγύης. Πράγματι, οι πόροι που διαχειριζόμαστε προέρχονται από δωρεές. Δεν ζητάμε απολύτως τίποτα από τους πρόσφυγες, διότι δεν έχουν τα μέσα για να το κάνουν. Τους ζητάμε μόνο να διαχειριστούν τους προσωπικούς πόρους τους κι εμείς φροντίζουμε να σεβόμαστε όλες τις δωρεές που μας δίνονται προς όφελος των προσφύγων, ώστε να τις χρησιμοποιήσουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο γι' αυτούς. Επομένως, η αλληλεγγύη εκδηλώνεται μέσα από το δίκτυο ολόκληρου του JRS παγκοσμίως, από Ρώμη μέχρι Νέα Υόρκη, μέσα από έναν κύκλο ατόμων που μας υποστηρίζουν. Κάποιες φορές έρχονται κι άλλοι ιερωμένοι που θέλουν να προσφέρουν την εργασία τους και τις προσπάθειές τους στο όνομα της Καθολικής Εκκλησίας, αλλά και του τάγματος Ιησουιτών, εφόσον το JRS είναι υπηρεσία των Ιησουιτών για τους πρόσφυγες. Επίσης, έχουμε κάποια έσοδα από άτομα που είναι ιδιαίτερα ευαίσθητα και γενναιόδωρα και προσφέρουν οικονομική στήριξη προς το JRS. Ενίοτε πρόκειται για δωρεές σε είδος. Για παράδειγμα, πρόσφατα δεχθήκαμε 55 τόνους τρόφιμα που ήρθαν από ένα γνωστό σχολείο στην Ισπανία, τα οποία δεχθήκαμε ευχαρίστως. Επίσης από τη νότια Γαλλία. Κάπως έτσι προσπαθούμε να προχωρήσουμε με το έργο μας. Πρέπει να πούμε ότι ζούμε και υπό μια μορφή πτωχείας, εφόσον πρέπει να αναζητάμε συνεχώς την οικονομική υποστήριξη, και έπειτα να δεχθούμε την προσωρινή και τυχαία πλευρά της δράσης μας. Δεν μπορούμε να δομήσουμε και να προβλέψουμε για το μέλλον, η εργασία μας είναι πολύ εύθραυστη από αυτήν την άποψη.

Μιλήστε μας για τις συνεργασίες που έχει το JRS με άλλους οργανισμούς.

Π. Μ.Ζ: Εδώ και τέσσερις μήνες, συνεργαζόμαστε με ένα δίκτυο βοήθειας από την Πορτογαλία, που ασχολείται με τους πρόσφυγες και

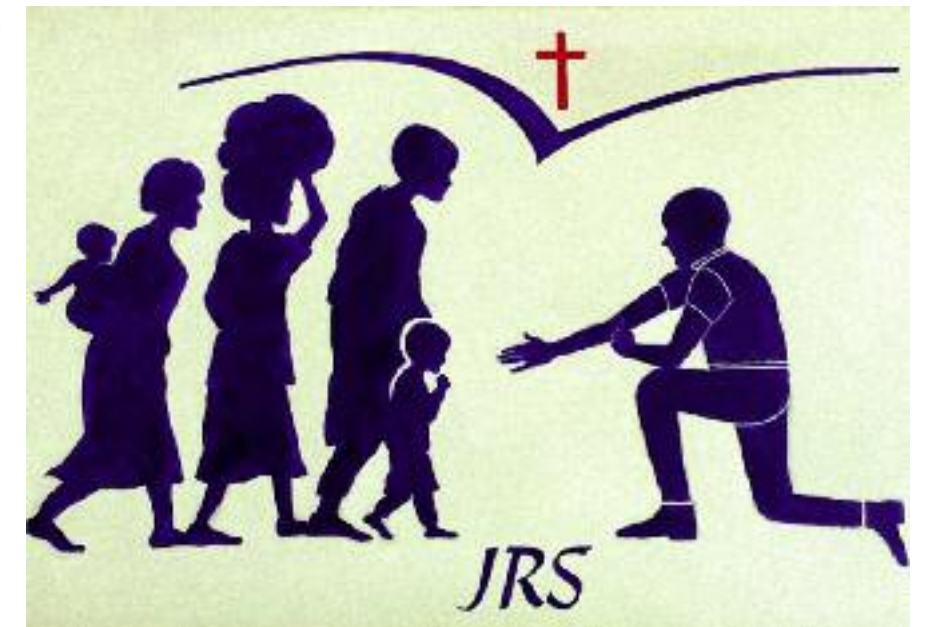
το οποίο έχει στείλει εκπαιδευμένους εθελοντές να προσφέρουν την εργασία τους για κάποιους μήνες στην υπηρεσία των προσφύγων και στην Ελλάδα, αλλά έχουμε βοήθεια και από σε άλλα μέρη του κόσμου. Από το Μάιο περίπου 50 εθελοντές στη Λέσβο, την Αθήνα και αλλού, μας υποστηρίζουν και μας βοηθούν. Αυτές οι συνεργασίες προσφέρουν επίσης βοήθεια για την επανεγκατάσταση ατόμων και οικογενειών στην Πορτογαλία, προσανατολίζοντας σωστά και οργανωμένα τις οικογένειες ώστε, όταν φτάσουν στη χώρα, να είναι προετοιμασμένοι. Διατηρούμε σχέσεις και με την γαλλική πρεσβεία με τον ίδιο στόχο, δηλαδή της επανεγκατάστασης στη Γαλλία. Τέλος, υπάρχει συνεργασία με τη Ύπατη Αρμοστεία. Πάντοτε και σε κάθε χώρα, το JRS συνεργάζεται με τον τοπικό πληθυσμό και τις τοπικές κυβερνήσεις και έπειτα με τους διεθνείς οργανισμούς και τις ΜΚΟ, που συχνά και οι ίδιες είναι μεταξύ τους συνδεδεμένες. Είναι σημαντική η παρουσία του JRS στη Γενεύη, στον ΟΗΕ, με φορέα το Κράτος του Βατικανού, ή αλλιώς της Αγίας Έδρας, κι αυτό είναι σημαντικό στο επίπεδο της συνηγορίας υπέρ των προσφύγων.

Έχετε σχέσεις με άλλες χριστιανικές οργανώσεις;

Π. Μ.Ζ: Συνεργαζόμαστε με πνεύμα αδελφосύνης με την ομάδα που ιδρύσαμε με τον Αγγλικανό πάστορα της Αθήνας, τον π. Malcom, με την “Churches Together”, που είναι μια ομάδα η οποία προσπαθεί να ανταλλάσσει πληροφορίες και να παρέχει αμοιβαία υποστήριξη ανάμεσα στις διάφορες ΜΚΟ των Εκκλησιών, τους Αγγλικανούς, τους Διαμαρτυρομένους και τις Ορθόδοξες Εκκλησίες, την «Αποστολή» που είναι ο βραχίονας της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Μεταξύ μας υπάρχει εξαιρετικό κλίμα συνεργασίας, προσευχής επίσης, εμπιστοσύνης, στοχασμού, έμπνευσης, ανταλλαγής απόψεων και ιδε-

ών, γιατί -και σ' αυτό επιμένουμε ιδιαίτερω- δεν μπορούμε να δράσουμε χωρίς να λειτουργούμε ταυτόχρονα και ως think tank δράσης και σκέψης για το τι συμβαίνει στον σημερινό κόσμο, και, επαναλαμβάνω, προσευχής. Γιατί λειτουργούμε μέσα στην ευσπλαχνία και την συμπόνια, που δεν ήταν απλώς το θέμα του Ιωβηλαίου του 2016, αλλά είναι και καθημερινή δράση.

Υπογραμμίζω, κλείνοντας, ότι οι αξίες μας δεν βρίσκονται σε κίνδυνο εξαιτίας της υποδοχής τόσων μουσουλμάνων που υποφέρουν και βρίσκονται σε επείγουσα ανάγκη. Οι μουσουλμάνοι αυτοί προέρχονται από ένα Ισλάμ που επίσης βρίσκεται σε κρίση, όπως κι εμείς, στον Δυτικό κόσμο. Οι αξίες μας δοκιμάζονται, δεν κινδυνεύουν. Δεν είναι το ίδιο πράγμα. Είμαστε φορείς δράσης. Ο καλός Σαμαρείτης, δεν ήταν Εβραίος και κανείς δεν τον έβλεπε με καλό μάτι. Κάθε πράξη καλής θέλησης είναι καλοδεχούμενη ώστε να εξυπηρετηθεί ο άγνωστος άνθρωπος. Εγείρουμε έναν βωμό φιλοξενίας στις καρδιές μας και ταυτόχρονα έναν χώρο υποδοχής για τους άγνωστους αυτούς ανθρώπους.

Το έμβλημα του JRS

II.

Το νόημα της αποστολής του JRS: Τι σημαίνει «συνηγορώ-υπερασπίζω»;

Συνέντευξη με την κα Cécile Deleplanque, νομικό.

Τι ακριβώς είναι η «υπεράσπιση» των προσφύγων, την οποία προσβέβει το Jesuit Refugee Service σε διεθνές επίπεδο;

Όπως προανέφερε και ο διευθυντής του JRS-Ελλάδα, π. Maurice Joyeux, οι τρεις πόλοι της δράσης του Jesuit Refugee Service σε ολόκληρο τον κόσμο είναι: «στηρίζω, υπηρετώ, συνηγορώ» υπέρ των προσφύγων. Οι τρεις αυτοί πόλοι, συχνά συναντώνται με τον αγγλικό όρο “advocacy”, δηλαδή «συνηγορώ-υπερασπίζω» τους πρόσφυγες. Η συνηγορία, λοιπόν, είναι μια εξαιρετικά σημαντική πλευρά της εργασίας του JRS μέσα στον κόσμο. Και ο λόγος είναι ότι οι πρόσφυγες και τα άτομα που εξαναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους, έφυγαν από εκεί λόγω πολέμων, λόγω βιαιοτήτων και λόγω ιδιαίτερα δύσκολων προσωπικών καταστάσεων που αντιμετώπιζαν, για να αναζητήσουν προστασία αλλού. Επομένως, η συνηγορία συνίσταται στο να υπερασπιζόμαστε τους ανθρώπους αυτούς, που βρίσκονται σε πολύ ευάλωτη κατάσταση, να επαγρυπνούμε ώστε τα δικαιώματά τους να εξασφαλίζονται και να γίνονται σεβαστά σε διεθνές επίπεδο, καθώς υπάρχει διεθνής νομοθεσία που προστατεύει τέτοια άτομα, και να δώσει στα ευάλωτα αυτά άτομα μια φωνή. Για το JRS, λοιπόν, «συνηγορώ-υπερασπίζω», σημαίνει ότι γινόμαστε η φωνή εκείνων που δεν έχουν φωνή.

Ομαδικός συντονισμός

Πιο συγκεκριμένα, τι σημαίνει αυτό στα πλαίσια της δράσης του JRS στην Ελλάδα;

Σε ό,τι αφορά πιο συγκεκριμένα το JRS-Ελλάδα, η αποστολή μας είναι πολύ σημαντική, γιατί από το Νοέμβριο του 2015, όταν πρωτοξεκινήσαμε, είμαστε σε διαρκή επαφή με ευάλωτα άτομα, που εγκατέλειψαν την χώρα τους λόγω πολέμων και βίαιων καταστάσεων και που είναι ψυχολογικά διαλυμένα και ευάλωτα κι έχουν ανάγκη από προστασία.

Θέλω να τονίσω ιδιαίτερα, ότι για εμάς, στο JRS, η έννοια της συνηγορίας έχει να κάνει με την ενεργό ακρόαση των ευάλωτων αυτών ατόμων. Ακούμε με πολλή προσοχή τις διηγήσεις τους, που είναι συχνά πολύ «βαριές» και πολύ χαστικές, και ακούμε με πολλή

προσοχή τον κάθε έναν από τους ανθρώπους αυτούς, ώστε να μπορέσουμε να αποκρυπτογραφήσουμε ποια είναι η ειδική ανάγκη για προστασία που έχει ο καθένας. Ακροαζόμαστε προσεκτικά την ανθρώπινη κατάσταση του καθενός, που είναι μοναδική, όπως κι ο ίδιος, πλησιάζοντάς τους ανθρώπινα. Κάτι τέτοιο, όπως καταλαβαίνετε, απαιτεί μεγάλη προσοχή και μεγάλη ενσυναίσθηση. Κοινώς: συμπόνια. Και πράγματι, οι ίδιοι μας ζητάνε απλώς να τους δώσουμε την ευκαιρία να μιλήσουν, και να τους ακούσουμε. Και συνακόλουθα, σε συνάρτηση της αποστολής «συνηγορώ-υπερασπίζω» του διεθνούς JRS, να τους στηρίξουμε απέναντι στους Ευρωπαϊκούς και Διεθνείς Φορείς, ώστε να πιέσουμε τους τελευταίους προς εφαρμογή των νόμων αυτών.

Συγκεκριμένα στο JRS-Ελλάδα, αυτή τη στιγμή συνεργαζόμαστε στενά με 5 άλλα τοπικά, ευρωπαϊκά JRS, επάνω σε ένα πρότζεκτ που ονομάζεται “Protection at external borders” («Προστασία στα εξωτερικά σύνορα»), που συνίσταται στο να εντοπίσουμε και να ακούσουμε ανθρώπους που είναι θύματα παραβίασης των δικαιωμάτων του ανθρώπου, εντός ευρωπαϊκών συνόρων, από τη στιγμή που τα άτομα αυτά έφτασαν σε ευρωπαϊκό έδαφος. Η ιδέα, λοιπόν, είναι να ενωτιστούμε τα λόγια τους και να καταλάβουμε τι συνέβη. Αυτή, λοιπόν, είναι μια αρκετά λεπτή εργασία που έχουμε να κάνουμε, η οποία περιλαμβάνει μια ενεργό ακρόαση εκ μέρους μας, ανθρώπων που είναι ιδιαίτερα ευάλωτοι.

Πιο συγκεκριμένα, αφορά, στην ουσία, άτομα που δεν έχουν πρόσβαση σε κατάλληλη στέγη, που δεν έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση και που συχνά είναι θύματα σκληρότατων καταστάσεων. Εκείνο, λοιπόν, που κάνουμε, είναι στην ουσία να εντοπίσουμε ποια είναι ακριβώς τα άτομα αυτά, και να συνηγορήσουμε υπέρ τους στους Ευρωπαϊκούς Φορείς, δηλαδή να τους ξεχωρίσουμε από τη μάζα των ανθρώπων που όλοι ονομάζουν «πρόσφυγες», να τους δώσουμε ένα πρόσωπο, μια εικόνα προς τα έξω, για να ενημερώσουμε, να ευαισθητοποιήσουμε τους Ευρω-

παϊκούς Φορείς να εφαρμόσουν το νόμο προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, και έτσι να συντελέσουμε στην εξέλιξη της νομοθεσίας αυτής.

Το JRS-Ελλάδα, συμμετέχει άτυπα σ' ένα δίκτυο με άλλες ΜΚΟ που στηρίζουν ευάλωτους ανθρώπους, με τις οποίες σκεπτόμαστε από κοινού πώς μπορούμε να βοηθήσουμε στην εξέλιξη των σημείων που αφορούν τη «συνηγορία-υπεράσπιση», στην Ελλάδα και να πιέσουμε ώστε να εφαρμοστεί ο νόμος περί προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Παρήγαμε από κοινού ένα έγγραφο*, όπου περιγράφεται η κατάσταση των προ-

Από το Αφγανιστάν, με τη γυναίκα και τα πέντε παιδιά μου προχωρήσαμε προς Τουρκία. Περπατούσα μαζί τους μέχρι που οι φρουροί, στα ιρανοτουρκικά σύνορα, άρχισαν να μας ουρλιάζουν απειλητικά. Τρομάξαμε. Άρπαξα το γιο μου από το χέρι και τρέχαμε, και η υπόλοιπη οικογένειά μου τράπηκε σε φυγή προς διαφορετική κατεύθυνση. Έχασα τη γυναίκα και τα 4 παιδιά μου. Δεν μπορούσα να τους αναζητήσω, γιατί οι φρουροί ήταν έτοιμοι να με πυροβολήσουν αν τολμούσα να γυρίσω το κεφάλι μου πίσω. Αναγκαστήκαμε, με τον γιο μου, να συνεχίσουμε να τρέχουμε, γιατί ο ένας απ' τους διακινητές, κρατούσε μαχαίρι και ρόπαλο και με χτυπούσε για να μην σταματήσω. Δεν ξέρω πού βρίσκεται η γυναίκα και τα υπόλοιπα παιδιά μου. Ποιος μπορεί να με βοηθήσει να τους βρώ;

Ahmed

Παροχή επείγουσας βοήθειας

σφύγων στην Ελλάδα, έξι μήνες μετά την υπογραφή της συμφωνίας Τουρκίας-Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σ' αυτή την απαιτητική εργασία σας, ποιες δυσκολίες αντιμετωπίζετε;

ΣΜια από τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουμε, είναι η δυσκολία να συντρέξουμε στους ανθρώπους αυτούς με την προσφορά επείγουσας και άμεσης ανάγκης, γιατί χρειάζεται χρόνος για να αλλάξουν τα πράγματα ως προς τη νομοθεσία, κι ο κόσμος αυτός χρειάζεται άμεση βοήθεια. Μια άλλη δυσκολία μας, είναι ότι είμαστε δίπλα τους και τους προσφέρουμε στήριξη και ελπίδα, αλλά χωρίς να τους κάνουμε να πιστέψουν σε ένα μέλλον ψεύτικο. Κι αυτό είναι ένα πολύπλοκο ζήτημα.

Εδώ, θα ήθελα να προσθέσω και τη σπουδαιότητα συνεργασία που έχει το JRS-Ελλάδα, ως οργάνωση που απορρέει από την Καθολική Εκκλησία, με την οργάνωση Churches Together, όπου συμμετέχουν όλες οι χριστιανικές ομολογίες, ώστε, με επίκεντρο τον άνθρωπο, να δούμε πώς μπορούμε να βοηθήσουμε στην εξέλιξη της όλης κατάστασης στην Ελλάδα.

Η δική μου, προσωπική εργασία στο JRS-Ελλάδα, που είναι ταυτόχρονα μια πολύ ανθρώπινη και πνευματική εμπειρία για μένα, είναι ότι πηγαίνω στα στρατόπεδα προσφύγων

και προσέχω τι μου λένε. Δεν έχω και δεν μπορώ να τους προσφέρω τίποτα περισσότερο, από την προσεκτική ακρόαση της προσωπικής ιστορίας τους. Φυσικά, εδώ το θέμα δεν είναι να τους δώσω ένα σαπούνι ή ένα είδος πρώτης ανάγκης που χρειάζονται, αλλά να τους δώσω το χρόνο μου και να τους δείξω ότι έχουν κι εκείνοι αξία, προσφέροντάς τους την προσοχή μου. Γιατί οι περισσότεροι έχουν βιώσει βίαιες καταστάσεις: βασανισμούς, πιέσεις από άλλους ανθρώπους, συχνά ακούω για συζυγική βία η οποία έχει ανέβει στα ύψη εξαιτίας της γενικής πίεσης που βίωσαν και εξακολουθούν να βιώνουν αυτοί οι άνθρωποι εδώ στην Ελλάδα. Πρέπει να μπορούμε στη θέση τους και να καταλάβουμε ότι έφυγαν από την πατρίδα τους ως θύματα βίας, κι έρχονται εδώ κι αντιμετωπίζουν ξανά μια κατάσταση βίας: κι εδώ, στην Ελλάδα και την Ευρώπη, βιώνουν μια τεράστια πίεση, καθώς είναι καθηλωμένοι και δεν προχωράει τίποτα. Πρέπει να καταλάβουμε! Ακούω ολόκληρη τη διήγησή τους: πρέπει να καταλάβουμε ότι αυτοί οι άνθρωποι διέσχισαν σύνορα από τη χώρα τους προς την Ευρώπη, υπό τραγικές κι απάνθρωπες συνθήκες.

Ο ρόλος μας είναι, λοιπόν, ένας ρόλος ακρόασης και συμπόνιας και είναι ιδιαίτερα σημαντικός γι' αυτούς. Συχνά, μου λένε: «Σιγά μην ενδιαφέρει τον πρόσφυγα να σου πει την ιστορία του!». Κι όμως! Το ακριβώς αντίθετο συμβαίνει. Γιατί όταν προσφέρεις την προσοχή σου σ' έναν άνθρωπο, του δίνεις τη δυνατότητα να βγει από τη μιζέρια και την απελπισία του. Δεν μπορούμε να αλλάξουμε τη ζωή του καθενός από τους ανθρώπους αυτούς, αλλά μπορούμε να του δώσουμε την ευκαιρία να υπάρξει, έστω για λίγο. Γιατί κανείς δεν το κάνει αυτό.

*Το κοινό έγγραφο με τίτλο «Εγκλωβισμένοι πάνω από έξι μήνες - Και τώρα;» είναι διαθέσιμο online στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://www.solidaritynow.org/wp-content/uploads/2016/10/Policy-Brief-More-than-6-mons-Stranded-What-Now-Greek.pdf>

Η καθημερινότητα ενός κέντρου διαμονής προσφύγων

Συνέντευξη από την κ. Δάφνη Στεργιοπούλου, Γραμματέα του JRS-Ελλάδα

Από τότε που ιδρύθηκε το JRS στην Ελλάδα, εργάζομαι εκεί, με αρμοδιότητες που αφορούν κυρίως τη γραμματειακή υποστήριξη και την κοινωνική συμπαράσταση. Αρχίσαμε να λειτουργούμε ως ξενώνας ημερήσιας υποδοχής, και στην πορεία, εξαιτίας αλλαγών στο πολιτικό και κοινωνικό προσκήνιο, αλλάξαμε κι εμείς προσπαθώντας να ανταποκριθούμε στις ανάγκες που παρουσιάζονταν διαρκώς. Δηλαδή στην αρχή οι άνθρωποι έφταναν στον Πειραιά ξημερώματα και τη νύχτα της ίδιας μέρας έφευγαν προς τη βόρεια Ελλάδα. Έπειτα, από κέντρο ημερήσιας φιλοξενίας, μετεξελιχθήκαμε σε κέντρο που προσέφερε φιλοξενία για δύο μέρες. Η ανάγκη επέτασσε να παραμείνουν λίγες μέρες ώσπου να ετοιμαστούν τα χαρτιά τους. Από τις 20 Μαρτίου 2016 που έκλεισαν επισήμως τα σύνορα από τις άλλες χώρες, σιγά σιγά κι εμείς προσαρμοστήκαμε σε μια πιο παρατεταμένη φιλοξενία.

Οι δυσκολίες

Μια πολύ συνηθισμένη δυσκολία είναι ότι διαρκώς βρισκόμαστε σε εγρήγορση, δηλαδή δεν μπορούμε να προσδιορίσουμε οριστικά τις αρμοδιότητές μας. Το τι κάνουμε και το τι προσφέρουμε προσαρμόζεται διαρκώς ανάλογα με την ανάγκη που παρουσιάζεται. Με λίγα λόγια, αν μια οικογένεια που έρχεται σε εμάς πρέπει να μείνει μόνο μία μέρα, κοιτάμε να δούμε τι περισσότερο μπορούμε να προσφέρουμε για τη μία αυτή ημέρα. Αν οι συνθήκες υπαγορεύουν ότι πρέπει να μείνουν για μήνες εδώ, κοιτάμε τι μπορούμε να προσφέρουμε σε αυτό το πλαίσιο. Έτσι, αυτή τη στιγμή έχουμε έναν χαρακτήρα μακρύτερης διαμονής, επικεντρωνόμαστε σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες –γενικά εργαζόμαστε με γυναίκες, ή γυναίκες με

πολλά παιδιά, ή παιδιά με κάποια αναπηρία.

Ορόλος μας είναι πολυδιάστατος και πραγματικά δύσκολος γιατί και τα προβλήματα που έχουν οι άνθρωποι αυτοί είναι σύνθετα. Οι άνθρωποι αυτοί έχουν έναν κύκλο ζωής. Υπάρχουν οι μέρες της καθημερινότητας και υπάρχουν τα Σαββατοκύριακα. Οι καθημερινές κυλούν με τα παιδιά που κατορθώσαμε να τα γράψουμε και να πηγαίνουν στο σχολείο. Λέω το ρήμα «κατορθώσαμε», όχι από πλευράς τοπικών δομών, οι οποίες ήταν και είναι πάντα ανοιχτές, αλλά επειδή έπρεπε να πείσουμε τις οικογένειες, ώστε τα παιδιά να μπουν σε μια ρουτίνα. Πολλά παιδιά αποχώρησαν είτε με την πρόφαση ότι θα αποχωρούσαν για Γερμανία, είτε γιατί δεν είχαν την κατάλληλη υποστήριξη από το οικογενειακό περιβάλλον όσον αφορά την εκπαίδευσή τους. Όταν μιλάμε για ευάλωτα άτομα, δυστυχώς αυτά ταυτίζονται και με όσους είχαν πολύ χαμηλή πιθανότητα για εκπαίδευση και παιδεία, οπότε δεν είναι αναγκαστικά η παιδεία ένα από τα θέματα προτεραιότητάς τους. Και αυτό είναι ένα θέμα για το οποίο αγωνίζομαι σκληρά κάθε μέρα, γιατί, βέβαια, έχουμε πολλά άλλα φλέγοντα θέματα να αντιμετωπίσουμε: θέματα καθημερινότητας, πρακτικά, συντονισμού. Στα 17 δωμάτια που διαθέτουμε, φιλοξενούμε 15 οικογένειες, περίπου 40 άτομα.

Ένα ημερήσιο πρόγραμμα

Και η πρόκληση είναι πώς θα συντονιστούν όλα αυτά, αρχίζοντας από τα πιο απλά και πρακτικά, όπως το πρωί που θα σηκωθούν, να πουν όλοι τσάι σε μια κουζίνα που παλιότερα εξυπηρετούσε άλλο σκοπό και που δεν είναι φτιαγμένη για να εξυπηρετούνται 40 άτομα συγχρόνως. Για όλα αυτά χρειάζεται μια

εσωτερική δομή κι ένα σύστημα, τα οποία αναπτύξαμε σταδιακά.

Επειτα, θα πρέπει να πάνε τα παιδιά στο σχολείο, οι ενήλικες στις υπηρεσίες, για τα χαρτιά τους. Έρχεται η ώρα του μεσημεριανού: πρέπει να υπάρχει συντονιστής, να πάνε στην Κάριτας για τη διανομή πλήρους και ζεστού γεύματος, να επιστρέψουν, να γυρίσουν και τα παιδιά από το σχολείο, να φάνε, να διαβάσουν, να πάνε στην απογευματινή υποστήριξη για τα μαθήματά τους, να πάνε οι γονείς σε δραστηριότητες σχεδιασμένες γι' αυτούς όπως είναι η εκμάθηση αγγλικών, γερμανικών, ή σε κάποια ατελιέ -συνήθως πλέξιμο ή άλλες δραστηριότητες που προσφέρουν οι εθελοντές- και τέλος έρχεται η ώρα του βραδινού όπου υπάρχει μια διαδικασία μαγειρέματος, συντονισμού, για να φάνε όλα τα άτομα του ξενώνα. Ακόμη, υπάρχει το θέμα της καθαριότητας των δωματίων, ώστε να φροντίζουν οι διαμένοντες για τα δωμάτιά τους αναλαμβάνοντας κάποια ευθύνη, αλλά και εμείς παρέχουμε υπηρεσίες υγιεινής. Ουσιαστικά είναι σαν να φιλοξενούμε 15 νοικοκυριά. Και μόνο τα θέματα που μπορεί να έχει μία από τις οικογένειες-εμβολιασμοί, έκτακτα περιστατικά- σημαίνουν ότι πρέπει να υπάρχει ένας ολόκληρος μηχανισμός ώστε να ξέρουν όλοι πώς να αντιδράσουν και σε ποιον ν' απευθυνθούν. Τα έκτακτα μπορεί να είναι νοσοκομεία, όπου πρέπει κάποιος να τους συνοδεύει και συχνά το κάνω εγώ.

Η ζωή που είχαμε στην πατρίδα, είχε γίνει αφόρητη από βάσανα και δυστυχία, ώστε τώρα δεν έχω κανένα λόγο να ανησυχώ για τίποτα πια. Εγώ ήξερα ότι η Ευρώπη είναι ένας τόπος ειρήνης, δημοκρατίας και σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κάθε ανθρώπου. Σ' αυτόν τον τόπο ήλπιζα να φτάσω κάποτε

Haysem

Σύνθετες καταστάσεις

Δηλαδή, ο ρόλος μου είναι τετραπλός αυτή τη στιγμή: αρχίζει από τη γραμματεία, για την επικοινωνία που πρέπει να γίνεται. Ένα κομμάτι βασικής λογιστικής διαχείρισης είναι υπό την ευθύνη μου ώστε να καταλήγει ένας οργανωμένος φάκελος στον λογιστή μας. Υπάρχει το οργανωτικό κομμάτι της δουλειάς μου, δηλαδή πώς κυλούν τα πράγματα μέσα στον χώρο φιλοξενίας, τι λείπει, τι χρειάζονται οι φιλοξενοούμενοι, τι χάλασε και θέλει επιδιόρθωση, τα πάντα. Και, τέλος, υπάρχει το κοινωνικό-υποστηρικτικό κομμάτι της δουλειάς μου, δηλαδή ο έλεγχος κάθε οικογένειας (σε τι φάση βρίσκεται με τα χαρτιά της, αν έχει κάνει αιτήσεις, αν είναι καταγεγραμμένη, αν έκανε αίτηση ασύλου και σε τι φάση βρίσκεται αυτή, αν είναι ενταγμένη σε προγράμματα επανένωσης με άλλο μέλος της οικογένειάς τους σε άλλο μέρος της Ευρώπης και πρόκειται να συνδεθούν), καθοδήγηση για επιπλέον κοινωνική υποστήριξη, δηλαδή να τους παραπέμψω σε άλλους κοινωνικούς φορείς όταν χρειάζονται επισταμένη παρακολούθηση σε περιπτώσεις σοβαρής ψυχολογικής διαταραχής, καταθλίψεων, θέματα γονέων, σχέσεις ζευγαριών και άλλα. Συνεργαζόμαστε με τη Βαβέλ, με τους Γιατρούς Χωρίς Σύνορα, την «Πράξις», τους Γιατρούς του Κόσμου και άλλους φορείς και παραπέμπω σε αυτούς τις οικογένειες όταν δεν είναι πλέον δυνατό να τις παρακολουθώ από ένα σημείο και έπειτα και όταν χρειάζονται μια πιο συστηματική, προσωπική αντιμετώπιση. Σε όλα αυτά τα θέματα προστίθεται επιπλέον και ο ρόλος του μεταφραστή. Συχνά συνεργαζόμαστε με τις Βρυξέλλες, που είναι και η έδρα του JRS.

Εθελοντές

Σημαντικότερο ρόλο παίζει η βοήθεια των εθελοντών, χωρίς τους οποίους δεν θα μπορούσαμε να έχουμε τη δράση που αναπτύξαμε και που είναι κι εκείνοι, κυρίως, ξένοι. Αυτό εξηγείται κοινωνικά από το γεγονός ότι η Ελλάδα από μόνη της ήταν ήδη σε κρίση όταν

δέχθηκε όλο το προσφυγικό κύμα. Οι ξένοι εθελοντές, τόσο σε ατομικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο ομάδας η οποία βοηθάει τα ευάλωτα άτομα που φιλοξενούμε, δημιουργούν ένα κλίμα πολυπολιτισμικότητας, που ακόμη κι αυτό χρειάζεται κάποιον να το εξισορροπεί, να το ερμηνεύει, να το συντονίζει, για να μπορεί να υπάρχει δράση. Δηλαδή, παρότι το εκπαιδευτικό μου υπόβαθρο ως κοινωνική ανθρωπολόγος με βοηθάει αρκετά, για να μπορέσουμε να συνεννοηθούμε με τους Γερμανούς, Γάλλους, Ισπανούς, Πορτογάλους εθελοντές, με τους οποίους μοιραζόμαστε την ευρωπαϊκή κουλτούρα και σε κάποια οργανωτικά θέματα έχουμε κοινά σημεία, θέλει χρόνο, ώστε να καταφέρουμε να βοηθήσουμε ανθρώπους που έρχονται από εντελώς διαφορετικούς πολιτισμούς και νοοτροπίες. Ένα πολύ μεγάλο μέρος της δουλειάς μας είναι το να συναντηθούμε όλοι εμείς οι σταθεροί συνεργάτες του JRS Ελλάδα- ενίοτε και οι εθελοντές-, να τα βάλουμε κάτω, να συνεννοηθούμε, να καταλάβουμε τι λέει ο ένας και τι ο άλλος και να μπορέσουμε να βοηθήσουμε τους ανθρώπους αυτούς.

Ενα άλλο μέρος της δουλειάς μας είναι ότι πρέπει, φυσικά, να κατατοπίσουμε τους εθελοντές μας σε βασικά θέματα ώστε να πάρουν πρωτοβουλίες, αλλά οι εθελοντές μας αλλάζουν πολύ τακτικά. Μπορεί κάποιος να έρθει για μία εβδομάδα και άλλος μπορεί να μείνει 5 μήνες εδώ. Κάποιος πρέπει να προσανατολίσει όλους αυτούς τους εθελοντές, να τους εξηγήσει τι κάνουμε και πώς λειτουργούμε, ποιες είναι οι αρχές μας και τι επιδιώκουμε. Προσωπικά, είμαι περιορισμένη στα εντός των τειχών, δηλαδή στο το τι συμβαίνει μέσα στον ξενώνα, καθώς και στην οργανωτική και γραμματειακή υποστήριξη των φιλοξενομένων.

Εξωτερικές δραστηριότητες

Η δράση του JRS είναι πολυεπίπεδη. Υπάρχει μια παρουσία και βοήθεια στη Λέσβο, όπως επίσης και στα στρατόπεδα Ελληνικού και Ελαιώνα, στα εγκαταλειμμένα σχολεία όπου στεγάζονται πρόσφυγες. Ταυτόχρονα, άνθρωποι από το εξωτερικό, οι οποίοι ήρθαν

Μια καθημερινή στο γραφείο του JRS

εδώ και προσέφεραν βοήθεια, συνεχίζουν την προσφορά τους δείχνοντας την αγάπη τους για το έργο αυτό. Για παράδειγμα, το καλοκαίρι ήρθε ένας Ισπανός δάσκαλος κι επί ένα τρίμηνο οργάνωνε συλλογές δωρεών από ιδιώτες και σχολεία. Μετά από λίγους μήνες, λάβαμε δύο κοντέινερ με τρόφιμα, δηλαδή περίπου 30 τόνους με πράγματα. Για δύο μέρες χρειαστήκαμε τη βοήθεια περίπου 30 εθελοντών.

Εγώ προσπαθώ, κατά τις ώρες που βρίσκομαι στο JRS, να κάνω ό,τι περισσότερο μπορώ. Υπάρχουν άλλα άτομα, όπως ο π. Μορίς Ζουαγιέ, ο κύριος Αντώνης, που είναι πολύ πιο παρόντες εδώ. Αλλά το σημαντικό είναι ότι λειτουργούμε ως κοινότητα.

Δηλαδή, τους 15 αυτούς μήνες που εργάζομαι εδώ, δουλεύω καθημερινά με ανθρώπους που χαρακτηρίζονται από στενοχώρια, αν όχι κατάθλιψη, κρίσεις απανωτές και ξεσπάσματα. Αυτές οι καταστάσεις χρειάζονται ισορροπία και ψυχικό σθένος, κι επίσης χρειάζεται ένας χρόνος αποσυμπίεσης, κάτι που δεν μπορούμε να έχουμε πάντα. Ωστόσο όλοι μας πρέπει να βρίσκουμε τρόπους να αφήνουμε να εκτονώνεται όλη η ψυχολογική πίεση που δεχόμαστε. Αν κάποιος καταρρεύσει μπροστά μου, θα τον στηρίξω και θα τον ενθαρρύνω

όσο γίνεται, αλλά σε εμένα θα έχει μείνει κάτι, που πρέπει να βρω τρόπους να το αποβάλω. Δεν είναι κάτι προσωπικό, αλλά όταν συσσωρεύεται, γίνεται πολύ πιεστικό ψυχολογικά. Όλη η σταθερή ομάδα που εργαζόμαστε στο JRS, έχει συναναστραφεί όλο αυτό το διάστημα συνολικά με περίπου 900 άτομα. Προσωπικά έχω αντιμετωπίσει ένα προς ένα αυτά τα άτομα, από βρέφη μέχρι ηλικιωμένους, που βρίσκονται σε κατάσταση επείγουσας ανάγκης και αποζητούν βοήθεια. Αυτό είναι το δυσκολότερο για εμένα. Δεν είναι το να δω τι χαρτιά χρειάζεται, που είναι κάτι που απαιτεί βέβαια χρόνο, προσοχή, κόπο και διαύγεια. Είναι το ψυχικό μέρος της δουλειάς πολύ δύσκολο.

Ψυχολογική πίεση

Πρέπει να έχουμε όλοι υπόψη μας ότι οι άνθρωποι αυτοί έφυγαν υπό συνθήκες πολέμου και βίας, χωρίς κάποια προσυμφωνημένη συνθήκη. Έχουν περάσει τα πάνδεινα για να φτάσουν εδώ. Πέρσι ειδικά, που οι άνθρωποι αυτοί έμεναν μόνο μία μέρα στο κέντρο, ήταν εξαντλημένοι. Τώρα, επειδή όσοι φιλοξενούμε έχουν μείνει αρκετό καιρό, δεν έχουν αυτή την φυσική εξαντλίωση, τους έχει μείνει όμως μια βαριά στενοχώρια-μελαγχολία-κατάθλιψη και πολλές κρίσεις. Ξεσπάσματα και κρίσεις πανικού. Έρχονται πικραμένοι

Στο εσωτερικό του κέντρου φιλοξενίας JRS

κι έχουν βιώσει σκληρούς αποχωρισμούς λόγω θανάτων, αποχωρισμούς αδελφικούς, απώλειες συγγενών. Και αυτοί που το περνούν πιο δύσκολα είναι παιδιά 12-16 ετών. Τα πιο μικρά έχουν την παιδική ανεμελιά, κάπως θα γελάσουν. Όλοι, είτε φανερά είτε πιο κρυμμένα, έχουν το τραύμα του αποχωρισμού κι αυτό εκφράζεται με θλίψη, με θυμό ειδικά ανάμεσα σε αντρώγυνα και καμιά φορά επάνω μου. Αλλά ξέρω ότι δεν είναι προσωπικός ο θυμός. Λειτουργώ ως αλεξικέραυνο, περνάει από μένα, αλλά δεν πρέπει να το κρατάω μέσα μου. Κι αυτό είναι επίσης ένα δύσκολο τμήμα της δουλειάς. Συχνά, ακόμα και οι εθελοντές που μένουν για λίγο μαζί μας, δεν το κατανοούν, ότι δεν πρέπει να δονόμαστε συναισθηματικά. Δηλαδή, ο άνθρωπος που είναι από εδώ περαστικός, δεν θα πρέπει να συνδεθεί συναισθηματικά. Αυτό που πρέπει να του δώσεις είναι ένα αίσθημα σιγουριάς και ασφάλειας και κάποια μέσα να νιώσει πιο άνετα. Όμως άλλο είναι η ανθρωπιά που θα δείξεις κι άλλο το να του δημιουργείς νέους συναισθηματικούς δεσμούς. Πρέπει να του δυναμώνεις τα φτερά. Κι αυτό το κάνεις για να προστατέψεις και τον εαυτό σου και εκείνους. Υπάρχει, λοιπόν, ένα πλαίσιο συμπεριφοράς που πρέπει να ελέγχεις, αλλά και να είσαι παρών χωρίς να εμπλέκεται το συναισθηματικό μέρος. Βοηθάμε σε λογική βάση, για να τους ενδυναμώσουμε, όχι σε συναισθηματική βάση. Είναι μια άμυνα-εργαλείο για να εργαστείς μαζί τους. Κάτι αντίστοιχο με τις άμυνες που αναπτύσσουν οι γιατροί για να μπορούν να θεραπεύουν.

Πρόκειται για καταστάσεις που είναι δύσκολο να διαχειριστεί κανείς και πολύ κόσμος υποτιμάει πολύ συχνά τη διάσταση αυτή. Ένας εθελοντής που θα έρθει εδώ για 15 μέρες, θα πάρει έντονη γεύση της κατάστασης, αλλά δεν είναι το ίδιο με αυτό που βιώνουμε εμείς για μήνες. Στις 15 μέρες, ακόμα κι αν εργαστείς επί 24ώρου βάσεως, κάποια στιγμή θα κοιμηθείς και θα ξεκουραστείς. Δεν είναι το ίδιο όταν το βιώνεις για μήνες κάθε μέρα. Γι' αυτό και χρειάζονται οργανωτικές δομές.

IV. Οι εθελοντές και η προσφορά τους

Συνέντευξη με τις εθελόντριες του JRS-Ελλάδα, Sofia Soares και Luisa Cabral.

Εθελόντριες του JRS

Είμαι η Σοφία. Έρχομαι από την Πορτογαλία, είμαι εθελόντρια και συντονίστρια της πορτογαλικής εθελοντικής οργάνωσης PAR (Plataforma de Apoio aos Refugiados), που είναι μια ανεξάρτητη πλατφόρμα στήριξης προσφύγων. Ιδρύθηκε από ένα άτομο που θέλησε να βρει και να εκπαιδεύσει εθελοντές, οι οποίοι μετά θα μπορούσαν να προσφέρουν τις υπηρεσίες τους σε διάφορες οργανώσεις. Αποφάσισε να στείλει εθελοντές και στην Αθήνα, για να εργαστούν σύμφωνα με τις ανάγκες που παρουσιάζονται εδώ. Η ομάδα μας αυτή τη στιγμή εργάζεται στο Καρα Τεπέ και στην Αθήνα συνεργάζεται ιδιαίτερα με το JRS, με το οποίο οι δεσμοί έγιναν ακόμη ισχυρότεροι κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, όταν λειτουργήσαμε το κέντρο φιλοξενίας για το χρονικό διάστημα του καλοκαιριού. Μετά τη συμφωνία με την Τουρκία, οι πρόσφυγες που έρχονταν δεν παρέμεναν πλέον εδώ μόνο για λίγο, αλλά για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Επομένως, η ομάδα μας διηύθυνε το κέντρο του JRS και τον κόσμο που φιλοξενείτο σε αυτό. Οι ομάδες εναλλάσσονται και η καθεμία από αυτές προσφέρει εθελοντική εργασία τουλάχιστον για 3 εβδομάδες. Το χρονικό αυτό διάστημα επεκτείνεται αναλόγως με τις ανάγκες που παρουσιάζονται κάθε φορά.

Εγώ ονομάζομαι Λουίζα και επίσης εργάζομαι εθελοντικά στην οργάνωση PAR, μαζί με τη Σοφία. Η παραμονή μας εδώ διαρκεί τρεις μήνες.

Εφόσον πλέον έχετε εργαστεί και στην Πορτογαλία και στην Ελλάδα, μπορείτε να μας περιγράψετε ποιες διαφορές διαπιστώνετε;

Σ: Η κατάσταση στις δύο χώρες είναι εντελώς διαφορετική. Στην Ελλάδα οι πρόσφυγες έρχονται απευθείας, ενώ στην Πορτογαλία μέσω προγράμματος επανεγκατάστασης. Θεωρώ ότι είναι πολύ ευκολότερο να διαχειριστεί κανείς το προσφυγικό στην Πορτογαλία, γιατί έρχονται ήδη προετοιμασμένοι, συστημένοι, με τα χαρτιά τους έτοιμα. Η ροή της προσέλευσής τους δεν είναι τεράστια όπως στην Ελλάδα, τους έχουν ήδη κατατοπίσει και, όταν φτάσουν στη χώρα μας, διασπείρονται με οργανωμένο τρόπο μέσω της επανεγκατάστασης. Το πρόγραμμα επανεγκατάστασης στην Πορτογαλία λειτουργεί πολύ καλά, κατά τη γνώμη μου, αλλά η κατάσταση δεν μπορεί να συγκριθεί με την Ελλάδα.

Λ: Έρχονται δομημένα, όλα είναι οργανωμένα και έχουν το χρόνο που χρειάζονται για την κατάλληλη προσαρμογή. Στην Ελλάδα δεν βοηθάει και το γενικότερο

κλίμα. Όλα είναι πολύ πιο χαοτικά. Στο JRS, ωστόσο, αισθάνομαι ότι είναι πολύ οργανωμένα τα πράγματα. Σε σύγκριση με άλλες δομές υποδοχής προσφύγων που έχουμε δει, το JRS ακολουθεί διαδικασίες οργανωμένες, και προπαντός ενδιαφέρεται πραγματικά για τους ανθρώπους αυτούς. Δεν βιάζει τα πράγματα. Προσφέρει ανθρωπιά και τον χρόνο που χρειάζονται οι ευάλωτοι αυτοί άνθρωποι να σηκωθούν από το κρεβάτι, να ετοιμαστούν, να σιτιστούν με ανθρώπινους ρυθμούς, χωρίς να τους καταπιέζει. Παράλληλα, οι φιλοξενούμενοι είναι ελεύθεροι να βγουν έξω όποια ώρα επιθυμούν, σεβόμενοι, φυσικά κάποιους κανόνες που έχουν τεθεί για την εύρυθμη λειτουργία του κτιρίου.

Θεωρείτε ότι υπάρχει πρόβλημα προσαρμογής στους κανόνες αυτούς από τους φιλοξενούμενους, ενδεχομένως λόγω διαφορετικής νοοτροπίας;

Σ. Πολιτισμικά, είναι εμφανές ότι υπάρχουν μεγάλες διαφορές, αλλά νομίζω ότι η δυσκολία βρίσκεται στην κατάσταση που έχει δημιουργηθεί και στον τεράστιο αριθμό των προσφύγων, ο οποίος κάνει τη διαχείρισή τους δυσχερή. Όμως μέσα στο κέντρο μας

Βοήθεια από εθελοντές

τα πράγματα λειτουργούν καλά, παρότι μπορεί να διαπιστώσει κανείς, βεβαίως, τις πολιτισμικές διαφορές. Αναγκαστικά, οι άνθρωποι αυτοί πρέπει και να συμμορφωθούν με ορισμένους βασικούς κανόνες.

Α. Ένα από τα πράγματα που με συγκλόνησε ιδιαιτέρως, όταν εργάστηκα αρχικά κοντά σε πρόσφυγες στην Ελλάδα, ήταν η σχέση μητέρας και παιδιών, η διαπαιδαγώγηση που τους παρέχει καθώς και η αίσθηση του σεβασμού που τα παιδιά τρέφουν προς εκείνη. Εκεί, προσωπικά, βρίσκω τεράστια διαφορά από τη Δύση. Αυτό είναι ένα από τα πολιτισμικά στοιχεία που δυσκολότερα κατανοούμε εμείς, στην Ευρώπη.

Σ. Πράγματι, για εμάς που εργαζόμαστε κοντά στους πρόσφυγες, είναι πολύ δύσκολο να διαχειριστούμε αυτό το συγκεκριμένο σημείο. Οι μητέρες είναι, φυσικά, υπεύθυνες για τη διαπαιδαγώγηση των παιδιών τους, όμως για εμάς είναι πολύ δύσκολο να διατηρήσουμε μια ισορροπία και να διασφαλίσουμε ότι ορισμένα πράγματα πρέπει να γίνονται σεβαστά από όλους, χωρίς, ταυτόχρονα, να επεμβαίνουμε στη σχέση μάνας και παιδιών.

Α. Ως προς το θέμα του σεβασμού, διαπιστώνω ότι η δική μας έννοια και αντίληψη του τι σημαίνει σεβασμός είναι τελείως διαφορετική, επομένως είναι κάτι που δύσκολα εμείς μπορούμε να κρίνουμε. Την ίδια στιγμή, η απουσία του πατέρα δυσκολεύει τα πράγματα ακόμη περισσότερο. Γιατί απ' ό,τι βλέπουμε, ο πατέρας είναι εκείνος που αποφασίζει τι επιτρέπεται και τι όχι, εκείνος λαμβάνει τις σημαντικές αποφάσεις. Και στον ξενώνα προσφύγων έχουμε πολλές μητέρες με παιδιά, χωρίς τον πατέρα. Άρα είναι πολύ δύσκολο για τις μητέρες να βιώνουν μια κατάσταση, στην οποία καλούνται οι ίδιες να λάβουν αποφάσεις και να είναι υπεύθυνες γι' αυτές. Όταν μάλιστα τα παιδιά τους είναι αγόρια, η εικόνα του πατέρα κυριαρχεί ακόμα περισσότερο. Αλλά για εμάς, τους εθελοντές, εί-

ναι δύσκολο διότι δεν μπορούμε να είμαστε πολύ αυστηροί και άκαμπτοι. Αν συμβεί αυτό, ιδιαίτερα μπροστά στις μητέρες τους, τα παιδιά αντιδρούν πολύ έντονα και οι μητέρες τους διαμαρτύρονται και δεν το δέχονται.

Περιγράψτε μου μια τυπική ημέρα ενός εθελοντή καθώς εργάζεται δίπλα στους πρόσφυγες.

Σ. Δεν μένουμε μέσα στο κέντρο φιλοξενίας. Ερχόμαστε το πρωί στις εγκαταστάσεις του, συνοδεύουμε τα παιδιά στα σχολεία της περιοχής. Συνήθως τα πρωινά δεν έχουμε άμεση επαφή με τους πρόσφυγες. Οι μητέρες πηγαίνουν στο Στέκι Μεταναστών και κατά τις 11.30 πηγαίνουν στην οδό Καποδιστρίου, στην Κάριτας, για τη διανομή συσσιτίου και ενίοτε τις συνοδεύουμε εμείς. Αλλά το αποφεύγουμε, γιατί πρέπει να μάθουν να κινούνται μόνες τους και να κάνουν βασικά πράγματα μόνες τους. Όταν επιστρέφουν από το σχολείο, περνάμε χρόνο με τα παιδιά, τα βοηθάμε στα μαθήματα, διαβάζουμε μαζί τους, ενώ οι μητέρες απασχολούνται με δραστηριότητες που τους προσφέρονται. Προσπαθούμε, επίσης, να περνάμε λίγο χρόνο μαζί τους, ιδιαίτερα όταν οι ίδιοι μας προσκαλούν να πιούμε ένα τσάι μαζί τους, όπου συζητάμε, είτε με τη βοήθεια μεταφραστών, είτε απευθείας με όσους γνωρίζουν αγγλικά. Και μ' αυτό τον τρόπο μαθαίνουμε περισσότερα για το πώς αισθάνονται, τι σκέφτονται ή τι άλλο μπορεί να κάνει το κέντρο μας γι' αυτούς.

Α. Θέλω να υπογραμμίσω ότι θέτουμε κατευθυντήριες γραμμές, γιατί μέσα στο JRS λειτουργούμε ως κοινότητα και όχι ως ξενοδοχείο. Άρα προσπαθούμε να δίνουμε την αίσθηση της ευθύνης στις μητέρες αυτές, ώστε να είναι μια εμπειρία, στην οποία να μπορούν να συμμετέχουν και να μάθουν μόνες τους να διαχειρίζονται ορισμένα πράγματα. Είναι πολύ σημαντικό να μάθουν ότι μπορούν να είναι ανεξάρτητες. Είναι μητέρες, έχουν την ευθύνη των παιδιών που μεγαλώνουν, άρα πρέπει να καταλαβαίνουν ότι χρει-

Για μένα, η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιπροσωπεύει την ασφάλειά μου και την ασφάλεια της οικογένειάς μου. Δεν μπορείτε να διανοηθείτε τι περάσαμε και σε τι δυσκολίες και δεινά υπέβαλα τα παιδιά μου, την οικογένειά μου, για να φτάσουμε στην Ευρώπη. Μόνο η τεράστια ελπίδα για μια καλύτερη ζωή για τα παιδιά μπορεί να δικαιολογήσει την απόφαση ενός γονιού να βάλει τα παιδιά του σε τέτοια απάνθρωπη περιπέτεια...

Tarek

άζεται να κάνουν μόνες τους ορισμένα πράγματα. Ένα παράδειγμα είναι ότι συχνά μας τηλεφωνούν να τις πάρουμε εμείς και να τις πάμε στην Κάριτας, γιατί, αν δεν το κάνουμε εμείς, εκείνες δεν πρόκειται να κινηθούν μόνες τους και θα μείνουν τελείως νηστικές και θα αφήσουν χωρίς σίτιση και τα παιδιά τους! Δεν συμβαίνει πάντα αυτό, βέβαια. Όμως, είναι ένα τόσο απλό θέμα, το οποίο δύσκολα μπορούν να κατανοήσουν.

Ποιες είναι οι μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετωπίζετε κατά την εργασία σας με πρόσφυγες;

Σ. Πραγματικά, το δυσκολότερο απ' όλα είναι να μπορούμε να βρίσκουμε την ισορροπία ώστε να ακολουθούνται κάποιοι στοιχειώδεις κανόνες, χωρίς να θεωρούν οι φιλοξενούμενοι ότι η επιβολή των κανόνων αυτών είναι προσβολή απέναντί τους και παραβίαση της προσωπικότητάς τους. Πρόβλημα είναι επίσης και ο σύντομος χρόνος της διαμονής των εθελοντών εδώ, γιατί οι διαφορές στη νοοτροπία είναι πολύ δύσκολο να γίνουν κατανοητές εξαρχής από τον εθελοντή. Προσωπι-

κά, όταν έφτασα πρώτη φορά στην Ελλάδα, ένιωσα σοκαρισμένη, όμως η αντίληψή μου για τη νοοτροπία τους έχει αλλάξει άρδην ύστερα από λίγες εβδομάδες επαφής μαζί τους.

Στην αρχή δεν μπορούσα να διανοηθώ, για παράδειγμα, πώς είναι δυνατόν να μην σηκώνονται οι μητέρες αυτές από μόνες τους για να πάνε στην Κάριτας και να εξασφαλίσουν τροφή για τα παιδιά τους. Είναι περίπλοκο για τον εθελοντή να διαχειριστεί τη δυσκολία κατανόησης τέτοιων θεμάτων. Δεν μπορούμε να είμαστε πολύ αυστηροί και άκαμπτοι. Δεν μπορούμε να ξεχνάμε τι πέρασαν αυτοί οι άνθρωποι και πόσες δυσκολίες χρειάστηκε να αντιμετωπίσουν. Έχουν ξεριζωθεί, κόπηκαν οι δεσμοί με την πατρίδα τους και τα σπίτια τους καταστράφηκαν. Τώρα βρίσκονται εδώ, προσπαθούμε να τους κάνουμε να νιώσουν ευπρόσδεκτοι και ότι εδώ είναι το σπίτι τους, γιατί το JRS είναι πολύ συνδεδεμένο με την ευρωπαϊκή κουλτούρα και με τον δικό μας πολιτισμό.

Δεν μπορώ να ξεχάσω μια γυναίκα, που αναγκάστηκα να σώσω την ώρα που έφτανε στην παραλία όπου ήδη είχα φτάσει εγώ. Έβλεπα την κοιλιά της να πρήζεται μέσα σε δευτερόλεπτα και φώναζα γύρω μου ότι πρέπει να την πάει κάποιος στο νοσοκομείο. Μας πήραν γρήγορα και τους δύο μαζί, γιατί την κρατούσα εγώ στα χέρια μου, για να μας μεταφέρουν σ το νοσοκομείο. Με ικέτευε να μην ασχοληθώ μαζί της, αλλά με την κόρη της. Έτρεξα πίσω να αναζητήσω την κόρη της. Την επόμενη μέρα, ρώτησα τι απέγινε αυτή η γυναίκα. Έμαθα ότι είχε πεθάνει

Reza

Σ. Όταν τους γνωρίσεις καλύτερα, πρέπει να διατηρήσεις ταυτόχρονα μια απόσταση και μια ισορροπία. Μετά από λίγο καιρό αρχίζεις να καταλαβαίνεις πώς σκέφτονται, ποιοι είναι, ποια είναι τα προβλήματά τους, ποια η δυναμική των σχέσεων ανάμεσα στις οικογένειες και ανάμεσα στα μέλη της ίδιας οικογένειας. Το ζήτημα είναι ότι υπάρχει μια γραμμή και κάποιοι κανονισμοί μέσα στο κέντρο μας και αυτοί πρέπει να τηρούνται. Φυσικά και διατηρούμε σχέσεις με όλες αυτές τις οικογένειες, αφού είναι αδύνατο να περνάμε τόσο καιρό μαζί τους και να μην δημιουργείται μια σχέση ανάμεσά μας. Είναι δύσκολο, επίσης, οι εθελοντές να μην υποκύπτουμε στην πίεση που μας δημιουργείται από την έλλειψη πρωτοβουλίας των μητέρων σε πολύ στοιχειώδη ζητήματα επιβίωσής τους, αλλά να τις εκπαιδεύσουμε, με τη στάση μας, ώστε να κάνουν οι ίδιες εκείνο που χρειάζεται. Όμως, δεν έχει κανένα νόημα να κάνουμε εμείς αυτό που οφείλουν να κάνουν οι ίδιες. Άρα, πρέπει κι εμείς να διαχειριζόμαστε τα συναισθήματά μας και δεν είναι εύκολο.

Α. Υπάρχει διαφορά ανάμεσα σε εμάς κι σε εκείνους. Πρέπει να είναι ξεκάθαρο ότι δεν είμαστε φίλοι, αλλά από την άλλη πλευρά, βλέπουμε πόσο πολύ αναζητούν τη δημιουργία μιας στενότερης σχέσης, ενός δεσμού και μιας συναισθηματικής εγγύτητας. Χρειάζονται τεράστια συναισθηματική υποστήριξη. Βρίσκονται σε πραγματική κατάθλιψη. Αυτός είναι κι ένας επιπλέον λόγος που επιβαρύνει την ήδη περιορισμένη ανάλυση πρωτοβουλιών εκ μέρους των γυναικών. Ταυτόχρονα, και είναι κάτι που οφείλω να υπογραμμίσω, η δυσκολία να δεχθούν, για παράδειγμα, το φαγητό που τους προσφέρεται μια συγκεκριμένη μέρα, με τη δικαιολογία ότι δεν τους αρέσει, είναι ένας τρόπος να δηλώσουν ότι έχουν κι εκείνοι μια αξιοπρέπεια, ότι είναι κι αυτοί άνθρωποι, έχουν μία παρουσία, παρά τη δύσκολη θέση στην οποία βρίσκονται, καθώς είναι εξαρτημένοι από την βοήθεια που τους προσφέρεται. Αυτό το λέω από προσωπική πείρα, μετά από εθελοντική εργασία που

προσέφερα δίπλα σε άστεγους. Συμβαίνει κι εκεί το ίδιο πολύ συχνά. Με αυτόν τον τρόπο, δηλώνουν ξεκάθαρα ότι «μπορώ κι εγώ, έχω κι εγώ το δικαίωμα να αποφασίσω για τον εαυτό μου». Είναι μια άμυνα και είναι θετικό το ότι την έχουν. Οι πρόσφυγες αυτοί είναι και πολύ περήφανοι για τον πολιτισμό και την κουλτούρα τους, σε υπερβολικό βαθμό, και είναι κι αυτή μια από τις προκλήσεις που έχουμε να αντιμετωπίσουμε. Δεν μπορούν και δεν λένε ποτέ «συγγνώμη». Ποτέ! Είναι χαρακτηριστικό της Ανατολής, όπως διαπιστώσαμε, και σε αυτό συμβάλλει και η επίδραση της θρησκείας τους.

Σ. Στο κέντρο αυτή τη στιγμή έχουμε μόνο τρεις άνδρες, διαφορετικών εθνικοτήτων. Συχνά γίνονται καυγάδες μεταξύ τους. Δεν έχουν όλες οι χώρες της Ανατολής την ίδια νοοτροπία, φυσικά. Διαφορετική νοοτροπία έχουν οι Μεσανατολίτες και διαφορετική ένας Αφγανός. Κι αυτό δημιουργεί επιπρόσθετες τριβές κι ένταση μεταξύ τους, αν και αυτό είναι ακόμη εντονότερο ανάμεσα στα παιδιά, γεγονός που είναι φυσιολογικό. Οι ενήλικες ξέρουν ότι εν τέλει θα πρέπει να συμβιώσουν με τους άλλους πρόσφυγες και φέρονται πιο διπλωματικά, σε γενικές γραμμές.

Έχοντας εργαστεί και σε οργανώσεις που βοηθούν τους πρόσφυγες, οι οποίες δεν έχουν σχέση με την Καθολική Εκκλησία, διαπιστώνετε διαφορές με το JRS και αν ναι, ποιες

Σ. Από πολιτισμικής άποψης, το πνεύμα του JRS ταυτίζεται με τις οργανώσεις στις οποίες έχω εργαστεί, γιατί ο Δυτικός πολιτισμός έχει διαμορφωθεί από την Καθολική Εκκλησία. Οι διαφορές που εντοπίζω είναι ότι οι κατευθυντήριες γραμμές και ο τρόπος με τον οποίο είναι οργανωμένο το JRS. Δηλαδή, η οργάνωση που προσπαθούν να δώσουν προς όφελος των προσφύγων, έχει έντονο το στοιχείο της κοινότητας και της συμμετοχής. Αλλά το βλέπω εσωτερικά, όχι ως εξωτερικός παρατηρητής και ίσως δεν συ-

γκρίνω σωστά. Φαντάζομαι ότι άλλες οργανώσεις σε κάποια σημεία δεν συμπίπτουν με το JRS, αλλά στο JRS μπορώ να δω τη σύνδεση της οργάνωσής του με την προτεραιότητα που δίνει η Εκκλησία στην αξία κάθε ανθρώπου.

Α. Το γραφείο του JRS έχει πάντα την πόρτα ανοιχτή κι αυτό συμβολίζει, κατ'εμέ, το ανοιχτό πνεύμα υποδοχής που διέπει την οργάνωση.

Οι ίδιοι οι πρόσφυγες τι προβλήματα αναφέρουν ότι αντιμετωπίζουν;

Α. Κυρίως το θέμα του φαγητού, όταν δεν τους αρέσει, επειδή δεν το έχουν συνηθίσει στην πατρίδα τους. Αλλά η κύρια έγνοια τους είναι τα διοικητικά θέματα, αν προχωρεί η έγκριση των εγγράφων τους, πώς γίνεται με νόμιμο τρόπο η επανεγκατάστασή τους, πώς θα μπορέσουν να συναντήσουν ξανά την οικογένειά τους που βρίσκεται, για παράδειγμα, στη Γερμανία. Κυρίως τέτοιου είδους ζητήματα είναι τα προβλήματά τους, αλλά γενικώς με το ίδιο το JRS δεν έχουν σημειωθεί προβλήματα. Οι Αφγανικής εθνικότητας πρόσφυγες που φιλοξενούμε βρίσκονται σε πολύ έντονη καταθλιπτική διάθεση, γιατί έχουν πραγματικά πολύ μικρή πιθανότητα να γίνει δεκτό το αίτημα επανεγκατάστασής τους σε άλλες χώρες. Εν ολίγοις, είναι απελπισμένοι και αυτή η διάθεσή τους μεταδίδεται πολύ εύκολα στους υπόλοιπους. Λοιπόν, τις σπάνιες φορές που είναι θυμωμένοι, ξέρουμε ότι ο θυμός τους προέρχεται από την απελπισία τους και αυτό ενίοτε δημιουργεί πρόσθετες εντάσεις. Περιμένουν μια απάντηση που μπορεί να μην έρθει ποτέ, δεν ξέρουν αν θα μείνουν ή αν θα τους στείλουν πίσω. Είναι στ' αλήθεια πολύ θλιμμένοι άνθρωποι και υποφέρουν. Το κυρίαρχο συναίσθημά τους είναι απελπισία και βαθύτατη θλίψη. Είναι αποκαρδιωμένοι. Και μπορώ να διαβεβαιώσω ότι οι άνθρωποι αυτοί έφυγαν γιατί η ζωή τους απειλείται στις πατρίδες τους. Αν μπορούσαν, θα γύριζαν πίσω. Όλοι

αυτό θέλουν, νιώθουν βαθιά νοσταλγία για την πατρίδα τους.

Εκείνο που με φοβίζει πολύ είναι ότι τρέφουν αντιπάθεια προς την Ευρώπη, επειδή εξαρτώνται από αυτήν σε ετούτη τη φάση. Πιστεύω ότι δεν θα καταφέρουν ποτέ να επιστρέψουν στις πατρίδες τους. Από την άλλη πλευρά, δεν είναι ιδιαίτερα πρόθυμοι να προσαρμοστούν. Θεωρώ, επίσης, ότι φταίμε πολύ στην Ευρώπη, σε πολιτικό επίπεδο, διότι δημιουργήσαμε μια τοξική σχέση μαζί τους. Εμείς αποφασίζουμε για όλα, τα οποία δεν τους τα εξηγούμε και καλά. Δεν ξέρουν ποτέ τι να περιμένουν, πώς θα εξελιχθούν τα πράγματα, τι δυνατότητες θα έχουν. Και επειδή έχουμε δημιουργήσει μια τέτοια σχέση αγεφύρωτη μαζί τους, εκείνοι θεωρούν ότι τους χρωστάμε κάτι, ενώ στην πραγματικότητα δεν ισχύει κάτι τέτοιο. Το φοβάμαι πολύ αυτό. Και πιστεύω ότι, ακόμα κι όσοι καταφέρουν να εγκατασταθούν σε κάποια ευρωπαϊκή χώρα, θα ζουν διαχωρισμένοι και θα δημιουργήσουν ένα ξένο σώμα. Ήδη αυτό συμβαίνει.

Σ. Αληθεύει. Και νομίζω ότι αντιπαθούν την Ευρώπη επειδή παγιδεύτηκαν σε ένα αδιέξοδο. Τόσο επειδή δεν υπάρχει ελπίδα να επιστρέψουν στην πατρίδα τους, κάτι το οποίο τους δημιουργεί μεγάλο πρόβλημα,

Προσφυγόπουλα σε σημείο συγκέντρωσης

γιατί δεν θέλουν να βρίσκονται εδώ, όσο και από το γεγονός ότι η ίδια η Ευρώπη τους μεταχειρίζεται ως αριθμούς. Ούτε καν ως αριθμούς. Ακούνε διάφορες μη αληθείς και εντελώς διαφορετικές πληροφορίες από αναξιόπιστες και τυχαίες πηγές, πιστεύουν κάποιες από αυτές τις πληροφορίες καθοδηγμένοι από την απελπισία τους, κάνουν διάφορες κινήσεις προς εκείνη την κατεύθυνση και στο τέλος όλα ματαιώνονται. Δεν βγάζουν νόημα από όλα όσα συμβαίνουν κι αυτό τους θυμώνει πολύ. Και δεν σκεφτόμαστε ποτέ τι θα κάναμε εμείς αν ποτέ βρισκόμασταν στη θέση τους μέσα σε έναν εντελώς διαφορετικό πολιτισμό, με εντελώς διαφορετικές παραδόσεις. Είναι πολύ σκληρό. Και γίνεται ακόμα πιο δύσκολη για αυτούς η προσαρμογή, γιατί είναι υπερβολικά υπερήφανοι για τη δική τους κουλτούρα. Όταν όμως ετοιμάζονται τα χαρτιά τους για τη Γερμανία, προσπαθούμε να τους εξηγήσουμε ότι έτσι έχουν τα πράγματα, αυτοί είναι οι κανόνες, θα πρέπει να ζήσουν με αυτούς και να ενσωματωθούν, είτε τους αρέσει είτε όχι. Κάποιοι κανόνες ισχύουν σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες και δεν πρόκειται να αλλάξουν αν πάνε στη Γερμανία. Κι αυτό είναι πολύ δύσκολο να το καταλάβουν. Κάποιοι, βέβαια, έρχονται με μια μη ρεαλιστική ιδέα για την Ευρώπη, ότι δηλαδή θα έρθουν εδώ, θα βρουν αμέσως δουλειά, θα αποκτήσουν χρήματα, αυτοκίνητο και άλλα πράγματα. Δυστυχώς αυτές τις ιδέες τους τις μεταφέρουν συμπατριώτες τους που ήδη ζουν στην Ευρώπη, επειδή δεν θέλουν να κοιτάξουν πλέον πίσω τους ή επειδή απλώς έτυχε και στάθηκαν τυχεροί ή απλώς από υπερβολική υπερηφάνεια, επειδή δεν θέλουν να φανεί ότι τα πράγματα δεν είναι ρόδινα στη ζωή τους. Πάντως, θέλω να τονίσω ότι στην Ελλάδα βιώνετε μια φοβερά δύσκολη κατάσταση σε σχέση με το προσφυγικό και ότι αν οι συνθήκες ήταν ίδιες και στην Πορτογαλία, θα αντιμετωπίζαμε τα ίδια προβλήματα με την Ελλάδα. Στην Πορτογαλία είναι εντελώς διαφορετικές οι συνθήκες κάτω από τις οποίες φτάνουν οι πρόσφυγες.

V.

Κέντρο σχολικής βοήθειας «Pedro Arrupe»

Της Αργυρώς Χατζηαντωνίου,
διευθύντριας του κέντρου νέων «Pedro Arrupe»

Το κέντρο νέων Pedro Arrupe, έργο των Π. Ιησουϊτών ξεκίνησε τα πρώτα βήματα του τον Οκτώβριο του 2011 και συνεχίζει το έργο του μέχρι σήμερα. Προσφέρουμε ενισχυτική διδασκαλία σε παιδιά δημοτικού, γυμνασίου και λυκείου που έχουν ελλείψεις στα μαθήματα τους. Επίσης, παρέχουμε ζεστό μεσημεριανό φαγητό σε είκοσι μαθητές που οι οικογένειες τους βρίσκονται σε δύσκολη οικονομική κατάσταση. Εκτός από τη βοήθεια στα μαθήματά τους, τους προτείνουμε και άλλες χρήσιμες και δημιουργικές δραστηριότητες όπως εκμάθηση ξένων γλωσσών (Αγγλικά και Γαλλικά), υπολογιστές, χειροτεχνία, ζωγραφική, διήγηση παραμυθιών κτλ. Ο αριθμός των παιδιών που έρχονται στο κέντρο ανέρχεται στα 130 άτομα. Κατάγονται από 12 και πλέον χώρες (Ελλάδα, Αλβανία, Πολωνία, Αίγυπτος, Συρία, Πακιστάν, Αλγερία, Νιγηρία, Σιέρρα Λεόνε, Αφγανιστάν, Καμερούν και Κένυα). Λόγω της κρίσης η οποία οξύνεται όλο και περισσότερο, ξεκινήσαμε από το 2015 να παρέχουμε τρόφιμα κάθε μήνα σε δέκα οικογένειες. Σήμερα, το Κέντρο Νέων «Pedro Arrupe» είναι μέλος μιας παγκόσμιας οργάνωσης των πατέρων Ιησουϊτών, της καθολικής ΜΚΟ «Jesuit Refugee Service» (προσφυγικό έργο των π. Ιησουϊτών) που είναι παρούσα σε τουλάχιστον 50 χώρες.

Ιστορία του Κέντρου Pedro Arrupe

Ο ιδρυτής και εμπνευστής του έργου αυτού είναι ο πατέρας Πέτρος Χονγκ από το τάγμα των Ιησουϊτών. Ο π. Χονγκ, πριν αρχίσει καλά-καλά αυτήν την δράση, οργάνωνε, κατασκηνώσεις για μικρά παιδιά και εφήβους. Συχνά παρατηρούσε ότι πολλά

Δραστηριότητες για παιδιά

από αυτά ένωθαν παραμελημένα και χαμένα. Πολλά από αυτά προέρχονταν από φτωχές οικογένειες και με πολλά ενδοοικογενειακά προβλήματα που δεν άφηναν τα παιδιά να αναπτυχθούν σωστά, αποφάσισε να βοηθήσει πιο ουσιαστικά αυτά τα παιδιά. Πάντα έλεγε: «Πρέπει να είμαστε κοντά στα παιδιά, στις δυσκολίες, στην μοναξιά τους και στους αγώνες τους, να υποφέρουμε και να χαίρομαστε μαζί τους σε αυτήν την περίοδο της ζωής τους». Ο τρόπος με τον οποίο ήθελε να τους συμπαρασταθεί ήταν να τα βοηθάει στα μαθήματά τους, γιατί ήταν η σοβαρότερη έγνοια γονιών και παιδιών. Ξεκίνησε πειραματικά, με την βοήθεια των εθελοντών, τον Οκτώβριο του 2011, με δέκα παιδιά ξεκινώντας μαθήματα κάθε Σάββατο το πρωί από τις 10:00 μέχρι τις 12:30 με ενδιαμέσο διάλειμμα. Μετά από ένα χρόνο, ήταν πεπεισμένος ότι η δραστηριότητα αυτή πρέπει να επα-

Το κέντρο νέων "Pedro Arrupe"

ναλαμβάνεται σε καθημερινή βάση. Έτσι άρχισε να παίρνει σάρκα και οστά το κέντρο νέων Pedro Arrupe ανοίγοντας τις πόρτες του κάθε μέρα από τις 15:00 μέχρι τις 19:00, βοηθώντας κυρίως στα σχολικά μαθήματά του, αλλά και προσφέροντας παράλληλα διάφορες δημιουργικές δραστηριότητες. Με τη συμμετοχή των στενών συνεργατών και εθελοντών απέκτησε τη μορφή που έχει σήμερα.

Αξίες και αποτελέσματα του κέντρου νέων Pedro Arrupe

Το κέντρο νέων Pedro Arrupe δεν είναι ένα φροντιστήριο στο οποίο έρχονται τα παιδιά για να λύσουν μόνο τις ασκήσεις του

σχολείου και τις απορίες τους. Μέσω της παιδείας, στοχεύουμε σε έναν απώτερο σκοπό: «Θέλουμε να μάθουν να έχουν αυτοπεποίθηση και να πιστέψουν στις δυνατότητες τους, όσο μικρές και αν είναι αυτές. Τα παροτρύνουμε να έχουν επιμονή και υπομονή έτσι ώστε να πραγματοποιήσουν τα όνειρά τους. Επίσης, οι επιλογές τους να μην βασίζονται μόνο στο όφελος και το κέρδος, αλλά να έχουν επίσης ως κριτήριο την αλληλεγγύη προς τον συνάνθρωπο».

Ένα από τα βασικά αποτελέσματα που έχουμε πετύχει, με την βοήθεια συνεργατών και εθελοντών, είναι η δημιουργία προγράμματος που ετοιμάζει κάθε παιδί από την αρχή της σχολικής χρονιάς. Με αυτόν τον τρόπο επιδιώκουμε τα παιδιά να θέτουν προτεραιότητες και, βάσει αυτών, να καταρτίζουν το προσωπικό, εβδομαδιαίο πρόγραμμά τους. Δεύτερο σημαντικό αποτέλεσμα είναι ότι, με την καθοδήγηση που παρέχουμε στα παιδιά, μπορούν να διακρίνουν, εντός λογικών πλαισίων, τι είναι εφικτό και τι ανέφικτο σύμφωνα με την κατάστασή τους. Τέλος, τα έχουμε μάθει να συνεργάζονται μεταξύ τους και να δέχονται την διαφορετικότητα του καθενός, ανεξαρτήτως εθνικότητας, φύλου και θρησκείας.

Θέλετε να γίνετε κι εσείς υποστηρικτής του έργου του JRS-Ελλάδα;

Για χρηματικές δωρεές,

μέσω κατάθεσης στην ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ.

Όνομα δικαιούχου: JESUIT REFUGEE SERVICE ΕΛΛΑΔΑ

IBAN: GR75 0172 1260 0051 2607 9460 178

Για δωρεές σε είδη πρώτης ανάγκης, ΜΟΝΟ κατόπιν τηλεφωνικής συνεννόησης για ραντεβού, στο τηλέφωνο: 210-8223827, καθημερινές κατά τις ώρες 09.00-15.00.

VI.

Η δράση της Κάριτας στην Ελλάδα

Συνέντευξη με τον π. Γιάννη Πάση,
Αντιπρόεδρο της Κάριτας Ελλάς και Διευθυντή της Κάριτας Αθηνών

Π. Πάση, η Κάριτας εδώ και χρόνια δραστηριοποιείται στην αρωγή ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. Μιλήστε μας για το έργο της συνολικότερα, και ειδικότερα για το προσφυγικό.

Η Κάριτας επιτελεί φιλανθρωπικό έργο και, ως οργάνωση της Καθολικής Εκκλησίας, λειτουργεί σε ενοριακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο. Ήδη από το 1978, ο Σεβ. Νικόλαος Φώσκολος θέλησε να οργανωθεί η Κάριτας σε όλες τις ενορίες και σήμερα, κάθε ενορία έχει τη δική της ομάδα Κάριτας. Λειτουργεί ως αναγνωρισμένη οργάνωση από το 1982. Στην αρχή βοηθούσε μόνο τους δικούς μας ανθρώπους, τις δικές μας οικογένειες. Τότε τα πράγματα ήταν πολύ απλά. Ήμουν εφημέριος στην Καλλιθέα εκείνη την εποχή και τότε πρωτο ξεκίνησα την οργάνωση της ενοριακής Κάριτας της Καλλιθέας, μαζί με τη βοήθεια λαϊκών. Σταδιακά, οι δραστηριότητες της Κάριτας αναπτύχθηκαν: επεκταθήκαμε στα προβλήματα με την τρίτη ηλικία, με τις φυλακές και τους φυλακισμένους, και σιγά-σιγά και με τους πρόσφυγες. Μέσα στην εκκλησιαστική επαρχία μας γιγαντώθηκε το προσφυγικό πρόβλημα, το οποίο δεν ξέρι κανείς από ποια πλευρά να το αγγίξει. Παλαιότερα, μόνοι μας, προσπαθούσαμε να καλύψουμε τις δικές μας ανάγκες: είχαμε το συσσίτιο ήδη, αλλά με πολύ λιγότερους ανθρώπους, όχι όπως είναι σήμερα. Δεν μπορούσαμε να τα βγάλουμε πέρα οικονομικά. Ξεκινήσαμε να αναζητάμε οικονομική βοήθεια από την Ευρώπη.

Σήμερα δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα διάφορες Κάριτας, ξεκινώντας από την Κάριτας Ηνωμένων Πολιτειών, ο τομέας για το Προσφυγικό, η Κάριτας Αγγλίας, Γερμανίας,

Ιταλίας, Ελβετίας, και διάφορες άλλες. Τώρα υλοποιείται έξω από τη Θεσσαλονίκη ένα πρόγραμμα από την Κάριτας Ελλάς για τους πρόσφυγες που έχουν τα χαρτιά τους έτοιμα και περιμένουν να φύγουν. Προκειμένου να προχωρήσουμε στη μετεγκατάσταση προσφύγων, από τη μεριά μας χρειάζεται να διαθέσουμε το σπίτι όπου θα διαμένουν στο μεταξύ οι άνθρωποι αυτοί. Για να λειτουργήσουν όλα καλά, χρειάζονται υπάλληλοι. Οι εθνικές Κάριτας άλλων χωρών προσφέρουν οικονομική υποστήριξη και εκεί προβλέπονται χρήματα για την πληρωμή των υπαλλήλων. Η δουλειά μας, επομένως, είναι να προκηρύξουμε διαγωνισμούς, να επιλέξουμε και να προσλάβουμε υπαλλήλους. Η Κάριτας εργάζεται με τη υλική και χρηματική βοήθεια των ξένων Κάριτας, με τους εθελοντές και τους 85 έμμισθους υπαλλήλους της και με την αγάπη του κόσμου. Δόξα τω Θεώ, η αγάπη του κόσμου είναι μεγάλη!

π. Πάσης

Οι τρεις εκκλησιαστικοί προκαθήμενοι στη Λέσβο

Η ΚάρITAS προσφέρει συσσίτιο σε μεγάλο αριθμό προσφύγων και Ελλήνων. Καθημερινά προσφέρονται περίπου 500 μερίδες φαγητό. Το συσσίτιο σερβίρεται από 10 το πρωί μέχρι 13.30. Και δυστυχώς, έχουμε και πάρα πολλούς Έλληνες που σιτίζονται στην ΚάρITAS. Αν κάνει κανείς μία βόλτα τώρα, θα δει μια τεράστια ουρά. Μητέρες με παιδιά που τα απασχολούν για λίγο κοινωνικοί λειτουργοί στους ορόφους της Καποδιστρίου. Θα δείτε με τι λαιμαργία τρώνε τα παιδιά που δεν έχουν να φάνε, και ζητάνε και δεύτερη μερίδα, και τους την δίνουμε. Στο συσσίτιο απασχολείται η μαγείρισσα, και τα υπόλοιπα άτομα ασχολούνται με το σερβίρισμα, με τη διανομή ιματισμού. Όλα στηρίζονται σε εθελοντές που μας βοηθούν, αλλά δεν έχουμε αρκετούς. Προσπαθώ να προχωρήσω μια προσωπική καμπάνια, συνεχίζοντας το έργο του πατέρα Ανδρέα Βουτσίνου, ο οποίος προσέφερε πολλά κι έκανε αγώνα όλα αυτά τα χρόνια. Οι ιδιαιτερότητες μεγαλώνουν καθημερινά, τα προβλήματα αυξάνονται κι όταν έχεις υπαλλήλους, από κάπου πρέπει να πληρωθούν. Μόνο η ΚάρITAS Αθήνας έχει 49 μισθωτούς. Αν δεν υπήρχε η ΚάρITAS ΗΠΑ, δεν ξέρω πώς θα καλύπταμε το κόστος της μισθοδοσίας.

Τώρα έχουμε ένα άλλο πρόγραμμα που μόλις εγκρίθηκε, στα στρατόπεδα Ασπρόπυργου, Ελληνικού, Ανδραβίδας, Τρικάλων και Βόλου, που αφορά προπληρωμένες κάρτες, από τις οποίες κάθε μήνα ο κάτοχος κάνει ανάληψη χρημάτων για την κάλυψη της διατροφής του και άλλων εξόδων. Πρέπει, λοιπόν, να γίνει διανομή 5.500 καρτών στα στρατόπεδα. Αυτό χρειάζεται ανθρώπους που θα αναλάβουν από την αρχή να το κάνουν, χρειάζεται την πρόσληψη αγγλόφωνων, καθώς και ατόμων που μιλούν τη γλώσσα ή τη διάλεκτο των προσφύγων. Αλλιώς δεν γίνεται δουλειά. Τα

έξοδα αυτά, όπως και τα έξοδα μετακινήσεων και διαμονής του προσωπικού, τα αναλαμβάνουν οι χρηματοδότες μας.

Ποια είναι τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζει η ΚάρITAS;

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι το προσφυγικό είναι μεγάλο πρόβλημα σε μια χώρα που ήδη βρίσκεται από χρόνια σε κρίση. Έχουμε ήδη πολλά προβλήματα και δυσλειτουργίες ως χώρα. Η ανεργία είναι πολύ υψηλή και έχει χτυπήσει όλες τις πληθυσμιακές ομάδες, νέους, συνταξιούχους, οικογένειες, έχει σαρώσει τα πάντα. Πρέπει να προστρέξουμε και εκεί! Φέρνω ένα παράδειγμα: χτύπησε κάποιος την πόρτα και ζήτησε φαγητό. Του λες ότι μπορείς να του δώσεις ζυμαρικά. Και σου λέει, κλαίγοντας, να μην του δώσεις. Ο λόγος είναι ότι δεν έχει που να τα μαγειρέψει, δεν έχει ρεύμα και ζητάει κονσέρβα για να μπορέσει να φάει. Πρέπει να προβλέψουμε και αυτά τα ζητήματα εκτός από τα προγράμματα που έχουμε ήδη.

Το μεγάλο πρόβλημα της ΚάρITAS είναι η έλλειψη εθελοντών. Στο θέμα αυτό, προσπαθούμε να περάσουμε το μήνυμα, αλλά δυστυχώς δεν βλέπουμε ιδιαίτερη ανταπόκριση.

Δραστηριότητες με παιδιά στο Κέντρο Κοινωνικών Υπηρεσιών

Δράσεις της ΚάρITAS στην Ελλάδα, γενικά

Αιμοδοσία για την κάλυψη αναγκών, ιδίως ατόμων χωρίς οικογενειακό περιβάλλον.

Διοργάνωση εκδηλώσεων για την ηθική υποστήριξη της τρίτης ηλικίας.

Ηθική, ψυχολογική και οικονομική υποστήριξη ατόμων με σοβαρά προβλήματα υγείας.

Ηθική, πνευματική και στοιχειώδης υλική υποστήριξη φυλακισμένων.

Παροχή άμεσης αρωγής σε επείγουσες καταστάσεις/ έκτακτες ανάγκες/ φυσικές καταστροφές.

Ενίσχυση και καλλιέργεια του Εθελοντισμού μέσω ειδικών δράσεων.

Προσφυγικό έργο προς 600 εγγεγραμμένους πρόσφυγες στο πρόγραμμα μετεγκατάστασης ή παροχής ασύλου της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ, μετά από την απευθείας παραπομπή τους στην ΚάρITAS.

Κοινωνική Υπηρεσία για τη βελτίωση της καθημερινότητας ατόμων σε ανάγκη, Ελλήνων, προσφύγων και μεταναστών, μέσω ειδικά σχεδιασμένων δράσεων.

Διανομή καθημερινού συσσιτίου σε Έλληνες, πρόσφυγες και μετανάστες.

Διανομή ρουχισμού, κλινοσκεπασμάτων και ειδών πρώτης ανάγκης, σχολικών ειδών και παιχνιδιών (για τα παιδιά).

Επιπλέον, πολλές οικογένειες θεωρούν ότι δεν προσλαμβάνουμε τα παιδιά τους, αλλά δεν είναι δυνατό να γίνει αυτό, όταν εμείς ζητάμε κοινωνικούς λειτουργούς και τα παιδιά τους δεν έχουν σχέση με αυτό το επάγγελμα. Επίσης, σε όλες τις προκηρύξεις τονίζουμε ότι είναι απαραίτητο οι υποψήφιοι να έχουν γνώση της Κοινωνικής Διδασκαλίας της Καθολικής Εκκλησίας. Ποιος έχει; Αλλά τι πρέπει να κάνουμε, όταν πιεζόμαστε; Πιεζόμαστε χρονικά, προκύπτουν διαρκώς επείγουσες ανάγκες. Πρέπει να προχωρήσουμε σε προσλήψεις, διαφορετικά χάνουμε τις χρηματοδοτήσεις. Το 2016 μπήκαν στην Ελλάδα πάνω από 7 εκατομμύρια ευρώ από τις ΚάρITAS του εξωτερικού. Για το 2017 δεν ξέρουμε τι οικονομική βοήθεια θα έχουμε. Στην Ελλάδα υπάρχει ένα πρόγραμμα που απευθύνεται στους ενορίτες μας και έχουμε αυτή τη στιγμή 187 οικογένειες που έχουν προπληρωμένη κάρτα σούπερ μάρκετ. Εφόσον έχουν ανάγκη, μπορούν να πάρουν και το ενοίκιο, το ρεύμα ή και φάρμακα.

Κοντά σε όλα τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε, έχουμε και όλη την ευθύνη της διοίκησης και του συντονισμού της ΚάρITAS. Η θέση μου δεν είναι μόνο της ΚάρITAS Αθήνας, αλλά είμαι και Αντιπρόεδρος της ΚάρITAS Ελλάς. Είμαι μέσα στο εκτελεστικό, στην ομάδα διαλόγου με την Ορθόδοξη Εκκλησία.

Πατέρα Πάτη, ποιο είναι το όραμά σας για την ΚάρITAS;

Επειδή έχω ζήσει τη φτώχεια, το όραμά μου είναι κανένα παιδί να μη ζει έτσι. Ετοιμάζουμε ένα σπίτι για παιδιά χωρίς γονείς. Η κατάσταση είναι θλιβερή και πολύ δύσκολη. Υπάρχει μεγάλη δυστυχία κάτω από τη μύτη μας. Το παιδί δεν σου λέει μόνο «δώσε μου», οι ανάγκες του είναι πολλές και διαφορετικές. Θέλει μεγάλη προσοχή το παιδί με τα ναρκωτικά. Έχω τεράστια προβλήματα στον Πειραιά, έρχονται μητέρες και κλαίνε. Χτυπάνε την πόρτα. Πρέπει να μένει πάντα ανοιχτή, να μην τη βρίσκει κανένας κλειστή. Δεκατρία χρόνια που είμαι εδώ αυτό προσπαθώ να κάνω.

Διανομή προπληρωμένων καρτών

Προς το παρόν τα μεγάλα μας έργα εξαρτώνται από το τι υποστήριξη θα μας έρθει από το εξωτερικό. Εμείς ζητάμε, αλλά όλα εξαρτώνται από το τι θα μας στείλουν. Τώρα θα γίνει γνωστό ότι εγκρίθηκε από το γερμανικό κοινοβούλιο ένα πρόγραμμα. Ήρθε ο εκπρόσωπος της Κάριτας Γερμανίας, συζητήσαμε μαζί, και μου είπε μια καταπληκτική κουβέντα: ότι όταν ετοιμάσουμε τα πάντα, προσέξτε γιατί αυτό θα εγκριθεί από κάποιον που εσείς οι Έλληνες γνωρίζετε καλά: τον Σόιμπλε. Εμάς

δεν μας απασχολεί αυτό, γιατί στα οικονομικά μας είμαστε τυπικότατοι, η Caritas Internationalis μας βράβευσε για το Προσφυγικό Έργο με ειδική πλακέτα και χρηματικό ποσό.

Οι μεγαλύτερες ανάγκες που έχει η Κάριτας ποιες είναι;

Οι εθελοντές. Και οι εθελοντές που έχουμε ήδη, να πιστέψουν ότι αυτό που κάνουν, το κάνουν για τον Χριστό. Να βγει ο καθολικός πιστός έξω απ' το καβούκι του, γιατί δυστυχώς οι Έλληνες είμαστε σκληροί και ρατσιστές. Αυτή είναι η αλήθεια.

Το θέμα είναι να μπορέσει να επισκεφθεί κάποιος τα σπίτια που δημιουργήθηκαν από την Κάριτας με διάφορα προγράμματα, για να καλυφθούν αυτές οι κοινωνικές ανάγκες με τις οποίες παλεύουμε. Σε αυτά τα σπίτια βρίσκονται και οι εργαζόμενοι, των οποίων υπεύθυνη είναι η Κάριτας Αθήνας. Μιλάμε για το Προσφυγικό Έργο, που είχε δημιουργηθεί με τη συνεργασία τριών επισκοπών: του Λατινικού Τυπικού, του Ανατολικού Τυπικού και του Αρμενικού Τυπικού. Αυτή τη στιγμή οι δύο τελευταίες μας έχουν αφήσει μόνους. Η Κάριτας έχει επίσημο καταστατικό, είναι αναγνωρισμένη ΜΚΟ, οπότε καταλαβαίνετε πόσα συμβούλια πρέπει να γίνονται κάθε φορά για να ληφθεί

Θέλετε να προσφέρετε χρηματική δωρεά ή δωρεά σε είδη πρώτης ανάγκης;

Θέλετε να γίνετε εθελοντής σε κάποιο από τα έργα της Κάριτας;

Απευθυνθείτε στο τηλέφωνο: 210-5247879

Περισσότερες πληροφορίες βρείτε στις ιστοσελίδες:

www.caritas.gr - Για τις δράσεις της Κάριτας Ελλάς

σε όλες τις εκκλησιαστικές επαρχίες της χώρας.

www.caritasathens.gr - Αποκλειστικά για τις δράσεις της Κάριτας Αθήνας.

μια απόφαση. Πρέπει να σκέφτεσαι πώς όλα θα πάνε καλά.

Ος Κάριτας Ελλάς ανήκουμε στην Κάριτας Ευρώπης. Έρχεται, λοιπόν, η Κάριτας Ευρώπης και μας λέει ότι στο προσωπικό πρέπει να γίνουν σεμινάρια για την Κοινωνική Διδασκαλία της Καθολικής Εκκλησίας. Εμείς είμαστε υποχρεωμένοι να το κάνουμε. Οι εργαζόμενοί μας είναι κατά πλειοψηφία ορθόδοξοι, φυσικά. Εμάς το δόγμα δεν μας ενδιαφέρει, αλλά αυτό που μας ενδιαφέρει είναι να γνωρίσουν την Κοινωνική Διδασκαλία της Καθολικής Εκκλησίας, γιατί αυτό είναι το ηθικό πλαίσιο μέσα στο οποίο δουλεύουμε. Οι πιστοί μας δίνουν τη βοήθειά τους για να εργαζόμαστε έχοντας τον Χριστό και το Ευαγγέλιο ως οδηγό.

Σε επίπεδο ενοριών, πώς έχει ενεργοποιηθεί πιο συγκεκριμένα η Κάριτας;

Επειδή η υλική φτώχεια έχει αυξηθεί κατακόρυφα τα τελευταία χρόνια, οι ενοριακές Κάριτας έχουν εντατικοποιήσει όσο γίνεται τις προσπάθειές τους με δικές τους δυνάμεις, κατά το δυνατό, για ν' αντιμετωπίσουν την κατάσταση. Αν δεν μπορούν, τότε έρχονται σε επαφή με τα κεντρικά της Κάριτας Αθήνας, ώστε να υπάρχει μια συνεργασία. Υπάρχει ένα συμβούλιο εκλεγμένο και διορισμένο από τον Επίσκοπο, που πρέπει να εργάζεται για την προώθηση αυτής της αρμονίας και του συντονισμού.

Συνοψίζοντας, η Κάριτας δραστηριοποιείται στα ακόλουθα πεδία: προσφυγικό, φυλακές, πρόγραμμα για την τρίτη ηλικία και υποστήριξη σε δύο γηροκομεία -Τιμίου Σταυρού και Καλός Σαμαρείτης, πρόγραμμα βοήθειας για ευάλωτα άτομα, διανομή τροφίμων, πρόγραμμα στέγασης προσφύγων, τις προπληρωμένες κάρτες, διανομή κουπονιών, το πρόγραμμα «Αγαπώ και Προσφέρω» που καλύπτει νερό, ηλεκτρικό και ενοίκιο σε άτομα που αδυνατούν να πληρώσουν τα έξοδά τους και προγράμματα εκτάκτων αναγκών. Υπάρχουν τεράστιες ελλείψεις και το γεγονός ότι οι εκκλησίες μας συντηρούνται κατά πολύ από τους πιστούς δείχνει πολλά.

Ψυχοκοινωνική υποστήριξη στα στρατόπεδα συγκέντρωσης προσφύγων και τη διανομή προπληρωμένων καρτών στους πρόσφυγες.

Παράδοση μαθημάτων Ελληνικής και Αγγλικής γλώσσας σε ενήλικους πρόσφυγες.

Δημιουργική Απασχόληση παιδιών σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο.

Ενίσχυση νεανικής επιχειρηματικότητας Καθολικών νέων, μέσω μικροπίστωσης και συμβουλευτικής.

Κέντρο Συμβουλευτικής.

Κέντρο Ημέρας.

Οργάνωση εκδηλώσεων, ημερίδων και σεμιναρίων για ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης, ενίσχυση του εθελοντισμού, συνεργασία με κρατικούς και διεθνείς Φορείς, ισχυροποίηση δεσμών μεταξύ επωφελομένων και εθελοντών.

Πρόγραμμα «Γέφυρες Εργασίας» αποκλειστικά για ενορίτες της εκκλησιαστικής επαρχίας Αθηνών.

*Η Κάριτας στηρίζεται σε εθελοντές.

Τα έσοδα για τα προγράμματα και τις δραστηριότητες της προέρχονται κυρίως από το ευρωπαϊκό και διεθνές δίκτυο Caritas, καθώς και από δωρεές ιδιωτών και συνεργασίες με ιδρύματα.

Αποδέκτες των δράσεων της είναι οι φτωχοί και η κοινότητα.

Παιδαγωγική διάσταση όλων των δράσεων της Κάριτας: «Όχι μόνο άμεση βοήθεια, αλλά και εκπαίδευση ολόκληρης της κοινότητας στη φιλανθρωπία».

VII.

Κοινή δήλωση της οργάνωσης «Οι Εκκλησίες ενεργούν από κοινού» [“Churches Together”], η οποία αποτελείται από φιλανθρωπικές οργανώσεις διαφόρων Εκκλησιών (Ορθόδοξοι, Καθολικοί, Ευαγγελικοί, Αγγλικανοί)

Ο ΘΕΟΣ

Ο Θεός είναι ο δημιουργός μας.
Ο Θεός αγαπάει τη δημιουργία του.
Σέβεται και αγαπάει κάθε μέρος της δημιουργίας του.
Ο σεβασμός και η αγάπη του Θεού αποκαλύπτονται πλήρως εν Χριστώ.

ΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ

Με τη βοήθεια του ενεργούντος Πνεύματος του Θεού, καλούμαστε να εκφράσουμε την αγάπη και το σεβασμό του Θεού προς την δημιουργία του όπως το βλέ-

πουμε στη ζωή του Χριστού.

ΟΙ ΑΞΙΕΣ

Άρα οφείλεται σε κάθε άνθρωπο σεβασμός, αξία, η υπεράσπιση των δικαιωμάτων του, όπως οφείλεται και το δικαίωμα να ζει εν ειρήνη και με αξιοπρέπεια. Εμείς, ως θεσμοί και κοινότητες που έχουν ως θεμέλιο την πίστη, δεσμευόμαστε σε αυτό.

Η ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

Ακολουθώντας το παράδειγμα του Χρι-

στού, στεκόμαστε δίπλα στους φτωχούς, τους περιθωριοποιημένους, τους διασκορπισμένους, τους ευάλωτους και τους αρρώστους, και προσφέρουμε όποια στήριξη μας είναι δυνατή.

ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Είμαστε σε ετοιμότητα και εργαζόμαστε με τη γενναιόδωρη φιλοξενία που προσφέρει ο λαός της Ελλάδας.

ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ ΝΑ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΘΟΥΝ ΩΣΤΕ

- Να μπει τέλος στις εχθροπραξίες στη Μέση Ανατολή.
- Να δημιουργήσουν ασφαλείς δομές και αποτελεσματική διοίκηση, προκειμένου να εφαρμοστούν τα υψηλότερα πρότυπα ανθρωπιστικής βοήθειας σε εκτοπισμένους ανθρώπους.
- Να θέσουν τους εκτοπισμένους υπό διαδικασία ασυλίας, επανεγκατάστασης και επανένωσης.
- Να αντλήσουν τεχνογνωσία από την εμπειρία και τους πόρους που οι θρησκευτικοί θεσμοί μπορούν να προσφέρουν σε μια ανθρωπιστική κρίση.

ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΥΣ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ Η ΦΩΝΗ ΟΣΩΝ ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΦΩΝΗ

- Να φανερώσουν την αγάπη του Θεού σε ολόκληρη την δημιουργία του και, όπου είναι δυνατόν, να το κάνουν από κοινού και όχι χωριστά.
- Να συνεργαστούν όπου είναι δυνατόν

με ΜΚΟ και οργανώσεις ανθρωπιστικής βοήθειας.

ΚΑΛΩΣΟΡΙΣΜΑ ΚΑΙ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ

- Να συνεχίσουν να τείνουν χείρα υποδοχής και βοήθειας και αμοιβαίας ενθάρρυνσης.
- Να πράξουν τα παραπάνω σεβόμενοι τις διαφορές παράδοσης και πράξης κάθε μέλους.
- Να υποδεχθούν στην ομάδα “Churches Together” στην Αθήνα και την Ελλάδα και άλλους χριστιανούς από χριστιανικές παραδόσεις που μέχρι τώρα δεν αντιπροσωπεύονται.

ΔΕΣΜΕΥΣΗ

- Να είναι συνεπείς με αυτή τη δήλωση και να παραμένουν σε αμοιβαίο διάλογο και προσευχή.

VIII.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ: Ένα ημερολόγιο

Του **π. Maurice Joyeux**,
διευθυντή του JRS-Ελλάδα

Μάιος 2015. Όλα εξελίσσονται τόσο γρήγορα. Άνθρωποι τόσο αβοήθητοι, που λες και ζητιάνευαν να υπάρξουν. Τόσες οικογένειες χάθηκαν στη θάλασσα για πάντα. Ήταν σαν μια μάζα χωρίς πρόσωπα, χωρίς προσωπική ιστορία. Έπρεπε να βιαστούμε, αν θέλαμε να τους βοηθήσουμε, να τους υποδεχούμε και να τους προσανατολίσουμε στην πορεία τους, χωρίς να καταλαβαίνουμε τη γλώσσα τους, που λίγο πια τη χρησιμοποιούσαν, έτσι όπως ήταν μουλιασμένοι και καταβεβλημένοι από την πάλη τους με τη θάλασσα. Υπήρξαν πολλοί Έλληνες, και μάλιστα από τους φτωχότερους, που προσφέρθηκαν ψυχή τε και σώματι στις παραλίες. Η άφιξή τους στην Ελλάδα ήταν μια ανακούφιση, παρά τα 2.500€ που πλήρωσαν ανά άτομο, παρά την κούρασή τους, την παράδοσή τους στην αστυνομία, την υπομονή τους μερόνυχτα ώστε να καταγραφούν, να αγοράσουν ακτοπλοϊκό εισιτήριο από τη Λέσβο και να αναχωρήσουν για τον Πειραιά. Ως το Μάιο του 2016, αναζητήσαμε την εμπιστοσύνη. Όχι μόνο να τους υποδεχούμε. Και για μας, στο JRS, υπήρξε μια φυσική δοκιμασία, καθώς η γλώσσα μας χώριζε, οι οσμές μας απωθούσαν, οι ρυθμοί, μέρα-νύχτα, μας συνέθλιβαν. Πόσο γλυκός είναι ο ύπνος, για να μπορούμε να συμπονέσουμε, να συμπαρασταθούμε, να στηρίξουμε, να συνηγορήσουμε και να υπηρετήσουμε τον άνθρωπο μέσα σ' αυτά τα όρια...

Μάρτιος 2016. Η κατάσταση επιδεινώθηκε από τη στιγμή που τα βόρεια σύνορα της χώρας έκλεισαν. Ασταμάτητα βοηθάμε, χωρίς πολλούς πόρους, μέσα σε μια απίστευτη ανθρώπινη συμφόρηση στα στρατόπεδα της Αθήνας και τα βόρεια σύνορα της Ελλάδας. Στη Λέρο, την Κω, τη Λέσβο, τη Σάμο και τη Χίο, κατέφθαναν 2000 άτομα συνολικά κάθε μέρα -πάνω από το

30% αυτών ήταν παιδιά. Είναι άνθρωποι, με ιστορίες συγκλονιστικές, που δεν θα έπρεπε με τίποτα να αντιμετωπίζονται ως αριθμοί, ή σαν ζώα μέσα σε κλουβιά. Οι περισσότεροι δεν είναι οικονομικοί μετανάστες. Είναι άνθρωποι που επέλεξαν την ελευθερία και πήραν το μεγάλο ρίσκο να γλιτώσουν από τον πόλεμο ή τη δικτατορία. Οι καλλιτέχνες από το Ιράν, για παράδειγμα, καταδιώκονται συχνότατα: θεωρούνται καταραμένες ρίζες που αντιστέκονται τροφοδοτώντας την ελεύθερη ψυχή του λαού τους... Δεν είδαμε πάντοτε τον Θεό μέσα σε όλη αυτή την αγωνία, ούτε και σημάδια δικαιοσύνης και ειρήνης μέσα στις συσσωματώσεις αυτές από πληγμένους ανθρώπους, αλλά είμαστε βέβαιοι ότι συναντήσαμε πάρα πολλούς δικαίους.

Αξιοπρέπεια. Όλοι αυτοί οι άνθρωποι ζητούν άσυλο επειδή αναγκάστηκαν από τις συνθήκες να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους. Και το κάνουν με μεγάλη αξιοπρέπεια. Οι πρόσφυγες είναι άνθρωποι που πλήρωσαν ό,τι είχαν ρισκάροντας τη ζωή τους για να φύγουν το συντομότερο προς Βόρεια Ευρώπη. Και ξέρουν ότι δεν θα υπάρξει επιστροφή. Έχουν αποφασίσει να επιλέξουν την ελευθερία. Ναι, με δισταγμούς και με αντίσταση. Αλλά άφησαν πίσω τους βομβαρδισμούς και ανασφάλεια που προκαλεί ένα Ισλάμ σε κρίση. Δεν είναι καινούργιο φαινόμενο η αναζήτηση άλλης πατρίδας, όμως σήμερα βιώνεται σε δραματική επιτάχυνση που συνδέεται με τον πόλεμο στη Συρία, τη βιαιότητα των Ταλιμπάν στη Μέση Ανατολή, τον κορεσμό των στρατοπέδων της Τουρκίας. Τον Ιούνιο του 2016, πάνω από 55.000 πρόσφυγες εντός ή εκτός στρατοπέδων, περίμεναν την έγκριση από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες να επανενωθούν με τις οικογένειές τους ή να επα-

νεγκατασταθούν. Και εξαρτώνται αποκλειστικά από τις αποφάσεις μας και την προσοχή μας. Λόγω της κάλυψης από τα ΜΜΕ, δεν μπορούμε να πούμε ότι είναι αόρατοι. Ωστόσο, μας είναι τόσο εύκολο να τους θεωρούμε παράνομους και κρυμμένους, όσο η πραγματικότητα που βιώνουν παραμένει καλυμμένη στην ήπειρό μας, καθώς είναι περιορισμένοι μόνο σε κάποιες τοποθεσίες.

Ο καιρός για περισυλλογή. Με την παγκοσμιοποίηση σε πλήρη εξέλιξη, οι πατρίδες τελικά υπάρχουν λόγω των συνόρων τους; Ή μήπως περισσότερο λόγω της ενέργειας που δίνουν και λαμβάνουν; Πολλές ενέργειες και πολύ κουράγιο έφθασαν στα ευρωπαϊκά σύνορά μας. Αντιλαμβανόμαστε αυτά τα δώρα; Τα δεχόμαστε; Η ανθρώπινη γενναιοδωρία και η καλοσύνη που εκδηλώνονται, όμως, αποκαλύπτουν τον καλύτερο εαυτό τους. Η Ευρώπη, σημαντικό και προνομιούχο μέρος της ανθρωπότητας, είναι γενναιοδωρη. Το πιστεύω, το βλέπω και το καταλαβαίνω κάθε μέρα και περισσότερο. Η κινητοποίηση της κοινωνίας πολιτών για την προσφορά κάθε είδους βοήθειας και υποστήριξης προς τους πρόσφυγες το αποδεικνύει τρανά.

Οι αξίες μας σε δοκιμασία. Κύμα μουσουλμάνων σε επείγουσα ανάγκη, κύμα χειραγωγημένων ομήρων ή υπολογισμένη αραβική εισβολή; Απλή έξοδος, πικρός καρπός των οικονομικών πολέμων μας; Αυτοί οι εξόριστοι άνθρωποι δεν είναι μόνο μέλη μιας θρησκείας, του Ισλάμ, και του κοινωνικοπολιτικού συστήματός του -και τα δύο σε κρίση. Είναι και άνθρωποι με μεγάλη πίστη. Δείχνουν και ένα τεράστιο θάρρος, που θα έπρεπε να μας εμπνεύσει και να μας κάνει να πάμε εμείς προς αυτούς για να τους συναντήσουμε, να ακούσουμε τις διηγήσεις των εμπειριών τους. Ας τους διηγηθούμε τις δικές μας ζωές, τι μας κάνει να ζούμε, να ελπίζουμε και να αγαπάμε και όχι τους φόβους μας ή τα περιουσιακά στοιχεία μας. Οι «αξίες» μας διατρέχουν σ' αλήθεια κίνδυνο, όπως λένε πολλοί; Σκέφτομαι ότι μάλλον απλώς δοκιμάζεται η ικανότητά μας για κινητοποίηση και για νέες προτάσεις. Εμείς που προ-

σποιούμαστε ότι ενσαρκώνουμε τις αξίες αυτές, γιατί δεν γινόμαστε φορείς τους; Γιατί δεν ρισκάρουμε με πράξεις εμπνευσμένες, αντί να τρέφουμε ένα πνεύμα προσηλυτισμού που δεν έχει μέλλον; Οι ώρες και οι μέρες της επείγουσας ανθρωπιστικής ανάγκης δεν έχουν περάσει. Η Κοινωνική Διδασκαλία της Εκκλησίας θεμελιώνεται στο Ευαγγέλιο και στην εμπειρία της Εκκλησίας μέσα στον κόσμο. Η Εκκλησία μάς καλεί να ασχοληθούμε με τα θύματα χωρίς καθυστέρηση, να δράσουμε για να υποδεχθούμε τον πληγωμένο άνθρωπο, να αγωνιστούμε κατά των παραγόντων και των ανθρωπών της βίας, να δημιουργήσουμε την αλήθεια, ώστε δικαιοσύνη και ειρήνη να προοδεύσουν. Να σκεφτούμε και να φροντίσουμε, να συλλογιστούμε και να προσευχηθούμε, για να έχουμε τη δύναμη να φτάσουμε μέχρι τις αιτίες των ανθρώπινων δραμάτων, να τις αντιμετωπίσουμε.

Ας μην υποδουλίζουμε τη βία με τα λόγια μας.

Όπως το λέει και ο πάπας Φραγκίσκος, δεν είμαστε αφελείς σχετικά με τους κινδύνους αποσταθεροποίησης, τις πιθανές προσπάθειες αποσταθεροποίησης από ορισμένα κέντρα. Το στοίχημα για όλους μας είναι να είμαστε αρκετά ζωντανόι και αγκυρωμένοι στην πίστη μας στον Θεό, που πιστεύει στον άνθρωπο, ώστε να έχουμε την πνοή για να σβήσουμε τις εστίες βίας και να μην τις αναζωπυρώνουμε με τα λόγια μας, τα όπλα μας, τα στρατόπεδα συγκέντρωσης, τους πολέμους σε τρίτες χώρες, μακριά απ' τα σύνορά μας. Μπορούμε να παραμείνουμε άνθρωποι λογικοί, πολιτισμένοι. Ως ιερέας, προσεύχομαι και προσπαθώ να παραμένω ριζωμένος στην ελπίδα. Προσπαθώ να υπηρετήσω και να δείξω, όσο είναι δυνατό, έναν Θεό πιο ανθρώπινο από τους ανθρώπους. Ο κόσμος μας είναι όμορφος, παρότι βρίσκεται σε σύγχυση και είναι κακοποιημένος. Προσπαθώ επίσης να καταλάβω την κοινή κατάσταση, εκείνη που καλεί σε νέες μεταστροφές, εκείνη, επίσης, που αθώοι αντιμετωπίζουν με εξυπνάδα και θάρρος, προστατεύοντας τα παιδιά τους, όπως επιθυμούμε να προστατεύσουμε και να στηρίξουμε το μέλλον. Μέσα στο μεγάλο «νοσοκομείο» που είναι σή-

μερα η Ελλάδα για τους πρόσφυγες, είναι καλό εμείς οι Ευρωπαίοι να επιθυμούμε την φιλοξενία που ο Αβραάμ και η Σάρα προσέφεραν σε τρεις αγνώστους οδοιπόρους τους οποίους υποδέχθηκαν στο τραπέζι τους. Από αυτούς τους ξένους, αυτούς τους συμμάχους, αυτούς τους «απεσταλμένους», άκουσαν την υπόσχεση ενός γιου στα γεράματά τους, του Ισαάκ: «Ο Θεός γελάει!», στα εβραϊκά. Είναι ένα γέλιο χαράς. Το ακούμε;

Ό,τι δεν δεχόμαστε, χάνεται. Είναι καλό να πάμε προς αυτό τον κόσμο που αγωνίζεται για το μέλλον του, να κάνουμε τουλάχιστον κάποια βήματα μαζί του. Τα παιδιά τους είναι και δικά μας παιδιά, είναι και δικό μας μέλλον. Πώς θα μπορούσαμε να μείνουμε αδιάφοροι μπροστά στον εσωτερικό τους κόσμο; Δεν σηκώνονται εύκολα το πρωί. Αυτό είναι αποστασιοποίηση από τον εαυτό τους, μια αποξένωση που ο καθένας μπορεί να διαβάσει στο πρόσωπό τους ή κατά την προσωπική ακρόαση της ιστορίας της ζωής τους, είναι παράταση του χρόνου που τους έχει επιβληθεί από τις κρατήσεις και τη γραφειοκρατία. Πώς μπορεί κανείς να μείνει αναισθητός στην επιθυμία τους να ξεχάσουν, στις ερωτήσεις δίχως απάντηση; «Από πού έρχομαι;», «Πού πηγαίνω;», «Πού μπορώ να πάω;»...

«Ό,τι δεν δίνεται, χάνεται», έλεγε ο ιεραπόστολος στην Ινδία, π. Pierre Ceyrac, μια φράση από τη σανσκριτική σοφία. Παραφράζοντας θα λέγαμε: «Όπως δεν μπορούμε να δώσουμε παρά μόνο ό,τι μας δόθηκε, έτσι και οτιδήποτε δεν καταφέραμε να λάβουμε, χάνεται!». Έχω την πεποίθηση ότι ζούμε σε ένα σημείο καμπής της Ιστορίας και πως όλους όσους δεν δεχόμαστε και δεν θα δεχθούμε (κι ο καθένας ας εννοήσει όπως επιθυμεί την έννοια «υποδοχή/αποδοχή») είναι και θα είναι χαμένοι τόσο για τον εαυτό τους, όσο και για εμάς. Κι αυτή η απώλεια θα είναι μια απώλεια μιας ανθρωπότητας, οπωσδήποτε εύθραυστης, αλλά πλούσια από μια ποικιλία διαφορετικών επιθυμιών, δυνατοτήτων και ονείρων.

Το κείμενο του π. Maurice Joyeux δημοσιεύθηκε στο περιοδικό Christus, τεύχος 253 με τίτλο "Migrations", Ιανουάριος 2017.
www.revue-christus.com

Ακούσαμε ιστορίες κομματιασμένες από τη βία, την παραπληροφόρηση ή το ψέμα, την αγωνία των προσώπων αυτών να διασχίσουν τη θάλασσα ανάμεσα σε ναυάγια και πνιγμούς.

Πέρα από τις προκλήσεις που έχουμε να αντιμετωπίσουμε ως Δύση σε οργανωτικό επίπεδο, έχουμε και προκλήσεις ακρόασης, ερμηνείας και στήριξης που βρίσκονται ακόμη μέσα στην παρουσία μας κοντά σε αυτούς τους ανθρώπους. Πού και πώς να τροφοδοτήσουμε μέσα μας τη δυνατότητα να είμαστε παρόντες, να συμπνοούμε και να δρούμε ταυτόχρονα, να έχουμε κουράγιο στο έργο μας; Νιώθουμε καλά ότι μας λείπει η πνοή και ότι η κούρασή μας ξεχειλίζει. Πρέπει όμως να συνεχίσουμε με το επόμενο ραντεβού που έχουμε μπροστά μας.

Στον άγνωστο άνθρωπο. Η φιλοξενία είναι ο σεβασμός, η αγάπη του ξένου, η προσοχή που δίνουμε στον ξένο. Μπορεί αυτός ταυτόχρονα να μας έλκει και να μας απωθεί ή να μας φοβίζει από το ίδιο το γεγονός ότι μας είναι ξένος; Η φιλοξενία θέλει να λυτρωθεί από το αντίθετό της: την ξενοφοβία. Τον φόβο, ακόμη και το μίσος για τον ξένο. Φιλοξενία είναι η σοφία της συμπεριφοράς, η τέχνη και ο τρόπος να βιώνεις τους άλλους, και τον εαυτό σου - αντίπαλοι ή εχθροί αληθινοί, δυνητικοί ή απλώς φανταστικοί- ως φίλους, συμμάχους. Έτσι σφυρηλατούνται αληθινές φιλίες, ο πολεμιστής βρίσκει στον «εχθρό» του κάποιους πόρους που τον οδηγούν σε μια κοινή, ανώτερη νίκη. Έτσι ο Ευρωπαίος προσφέρει καταφύγιο σε ανθρώπους των οποίων αναγνωρίζεται η αξία, χωρίς να αντιμετωπίζονται ως ύποπτοι. Μπροστά στο κακό, τη δυστυχία και την ασχήμια, θα μπορούσαμε να υψώσουμε έναν «βωμό στον άγνωστο Θεό», μεγάλο όπως και το σκάνδαλο της μη παρέμβασής του στα ανθρώπινα πράγματα. Μήπως το αίνιγμα του ανθρώπου μέχρι το σκοτάδι του θανάτου και των οδυνερών αποχωρισμών δεν αξίζει περισσότερο έναν «βωμό στον άγνωστο άνθρωπο», τον οποίο συναντάμε πλέον τόσο συχνά; Μήπως μέσα μας, ο καθένας, δεν είναι ένας άγνωστος;

Ο άγγελος από τη Συρία

Του π. Maurice Joyeux

Και να που «άγγελοι» ενσαρκωμένοι μας εκπλήσσουν, ανασταίνοντας την ελπίδα...

Πήγαινα για ύπνο, όπως συχνά αυτά τα βράδια, με τη λύπη, την ανημπόρια μου και τις ντροπές μας να βαραίνουν τους ώμους μου...

Τόσες αγωνίες τριγύρω, τόσοι άνθρωποι εγκαταλειμμένοι στην κοντινή πλατεία!

Αποφάσισα να πάω στον όροφο του ξενώνα μας του JRS, στον οποίο διαμένουν δύο ζευγάρια και τα δύο παιδιά τους, ανάμεσα σε καμιά σαρανταριά άλλους πρόσφυγες. Έπρεπε να τους δεις, για να καταλάβεις μια ολόκληρη ιστορία:

Δύο παιδιά χοροπηδούν ανάμεσα στα παιχνίδια του κοινόχρηστου καθιστικού. Η μαμά τους, ολόμαυρα ντυμένη, με το διάφανο πέπλο της θρησκευτικής ευσέβειας να καλύπτει το κέρινο πρόσωπό της, ακτινοβολεί από ομορφιά και καλοσύνη για τα δύο τρίχρονα παιδιά της. Ο άντρας της -γαλανομάτης αυτός και με κόκκινα γένια- καταφτάνει με πρόσωπο καταβεβλημένο από την κούραση, αλλά τόσο εκφραστικό και γεμάτο συμπόνια.

Για δύο μέρες, βοηθούσε όλο τον κόσμο στο λιμάνι του Πειραιά, όπου στριμώχνονται χιλιάδες πρόσφυγες...

Μου μίλησαν γι' αυτόν τον άνδρα.

Εκείνος μου μιλάει, σε αγγλικά που θα προκαλούσαν γέλιο, με θέρμη και ζωντάνια. Με τον τρόπο αυτό μας πλησιάζει.

Η διαφορά των γλωσσών είναι ένα τεράστιο εμπόδιο που προσπαθούμε να ξεπεράσουμε. Αλλά εκείνος το ξεπερνάει και το παραμερίζει με ανυπομονησία, με χαρά. Το κινητό του μας δίνει μερικές καλές μεταφράσεις: «Actor, movies, series. It's my hobby, but, only one movie, I made...». Πηγαίνουμε παραπέρα, ψηλότερα... Εμφανίζονται άλλες φωτογραφίες στην οθόνη του κινητού του. Ανεβαίνει σε πυλώνες στη Συρία και σε όλες τις χώρες της Μέσης Ανατολής. «I like a lot my job». «Technical engineer I am». «Μπορώ να κοιμηθώ σε μια σανίδα, στο εξωτερικό των πυλώνων, πάνω σε μια σανίδα στενή σαν αυτήν εδώ». «Αγαπώ το ρίσκο... Αγαπώ...» «Έγραψα επτακόσια ποιήματα...» «Μ' αρέσει επίσης να γράφω...».

Τον κοιτάζω όπως καθρεφτίζεται πάνω στην οθόνη, να λάμπει, σκαρφαλωμένο ψηλά σε πυλώνες ύψους άνω των 85 μέτρων, χωρίς κράνος και χωρίς ασφάλεια. Ένας αλпинιστής της σύγχρονης μηχανικής των Δικτύων Κινητής Τηλεφωνίας στη Μέση Ανατολή! Ένας μηχανικός εδά-

φους, ένας άνδρας πύρινος, ένας ακροβάτης! «Αγαπώ την πατρίδα μου, δεν θα έφευγα αν η γυναίκα μου δεν ήταν άρρωστη».

Πάει να ψάξει και να μου φέρει χαρτιά στα αραβικά, εξετάσεις αίματος, πιστοποιητικά και υπερηχογραφήματα. Δεν καταλαβαίνω, βέβαια, τίποτα, αλλά μου τα εμπιστεύεται όλα και αυτό ακριβώς είναι το σημαντικό της υπόθεσης. Από τα ιατρικά έγγραφα, περνάμε στα διαβατήρια και στα χαρτιά που έχει ή δεν έχει. Η βοήθεια που προσέφερα; Να βάλω όλα αυτά τα έγγραφα σε πλαστικό κάλυμμα. Αστείο πράμα... Όμως, με ευχαριστούν θερμά.

Διστάζει, έπειτα περνάει το δάχτυλό του πολλές φορές πάνω στην οθόνη του κινητού του και, με την άκρη του δαχτύλου του, σημαδεύει ένα μικρό βιντεάκι που θέλει να μου δείξει σαν να είναι δώρο και ένδειξη εμπιστοσύνης: την αφήγηση μιας νίκης, μιας έκπληξης, μιας γιορτής! Ο τούρκος διακινητής που οδηγούσε τη φουσκωτή βάρκα τους, όπου βρίσκονταν 41 ενήλικες και 11 παιδιά, εξαφανίστηκε μονομιάς. Έπεσε στη θάλασσα δέκα λεπτά αφότου η βάρκα άφησε πίσω της την τουρκική ακτή, με προορισμό τη Λέσβο. Η ακυβέρνητη βάρκα άρχισε να κάνει επικίνδυνους κύκλους, με τη μηχανή αναμμένη. Το βιντεάκι, που το είχε τραβήξει ένας άλλος «επιβάτης» της βάρκας, έδειχνε εκείνον να παίρνει στα χέρια του το πηδάλιο της μηχανής και να πορεύεται μπροστά, μέσα στο σκοτάδι της νύχτας. Φωνάζει, τραγουδάει, κάνει όλους τους επιβάτες με τα πορτοκαλί σωσίβια να γελάσουν με τα προ-

κλητικά και ζωηρά αστεία του. «Τόσες κατευθύνσεις υπάρχουν στη θάλασσα!», μου λέει, ξεχειλίζοντας από χαρά. «Θέλω να την τιθασεύσω, να την νικήσω» και, δυόμιση ώρες αργότερα, να οδηγήσει υπερήφανα όλο τον κόσμο σε ασφαλές λιμάνι.

Η χειρονομία του μοιάζει με ένα απαλό κύμα που μόλις έσβησε πάνω στην ακτή.

Κοιτάζω τη γυναίκα του, τον αδελφό της γυναίκας του, που είναι εδώ. Είναι υπερήφανοι, σκάνε απ' τα γέλια, χαμογελούν με τρυφερό θαυμασμό για τον Αχμέντ, που έτσι μου τον προσφέρουν ως ένα τεράστιο «ευχαριστώ».

Ποιος είμαι εγώ μπροστά σ' αυτόν τον γίγαντα; Δεν έχω ζήσει τίποτα, δεν έχω κάνει τίποτα, δεν έχω δώσει τίποτα... Τώρα η δική μου υπερηφάνεια, σαν να προσπαθεί να δικαιολογηθεί από τη δική του υπερηφάνεια. Ο Αχμέντ τώρα κλαίει. Στην πραγματικότητα, αυτός ο μεγάλος επιζών, προσποιείται, παίζει την κωμωδία στην οποία του αρέσει τόσο πολύ να παίζει, και η μαγεία πετυχαίνει ξανά. Η γυναίκα του, χαμογελαστή, το υποδεικνύει αυτό στα δύο παιδιά της. Σταματάνε να παίζουν, τρέχουν και τα δύο προς τον μπαμπά τους, και τον γεμίζουν φιλιά... «Κλάψε, μπαμπά, κλάψε!», και είναι σαν ένα πυροτέχνημα από φιλιά!

Ο άγγελος από τη Συρία μου εμπιστεύεται: «Δεν κοιμάμαι. Έχω πολλά ακόμα να ζήσω»...

Το κείμενο του π. Maurice Joyeux δημοσιεύθηκε στο περιοδικό Christus, τεύχος 253 με τίτλο "Migrations", Ιανουάριος 2017.
www.revue-christus.com

ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ:

Ανάσταση και Αιώνια Ζωή

Τι σημαίνει «πιστεύω στην Ανάσταση»; Μια βιβλική μελέτη που αναφέρεται στην εβραϊκή πίστη στο κήρυγμα του Χριστού, καθώς και τη μετέπειτα πίστη της Εκκλησίας σχετικά με την Ανάσταση.

Ευχαριστούμε πολύ όσους υποστηρίζουν την έκδοση του περιοδικού μας με τη γενναιοδωρη προσφορά τους. Η βοήθειά τους είναι πολύτιμη σε καιρούς δύσκολους για κάθε έντυπο.

Γίνετε υποστηρικτές και ευεργέτες του περιοδικού.

Προσφέρω ως δωρεά το ποσό των **20,00€** ☐ **50,00€** ☐ **100,00€** ☐
για την υποστήριξη των «Ανοιχτών Οριζόντων».

Πληρωμή ΔΩΡΕΑΣ

με κατάθεση
στον λογαριασμό
Τράπεζα Πειραιώς
5018-060093-100 ή
με ταχυδρομική επιταγή.

ΟΝΟΜΑ
ΕΠΩΝΥΜΟ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΠΟΛΗ T.K.
ΤΗΛ.: E-MAIL

Συμπληρώστε το παρόν κουπόνι και στείλτε το, μαζί με την απόδειξη κατάθεσης, στη διεύθυνση: Σμύρνης 27, 10439 Αθήνα ή στο fax 210 8835914 ή με e-mail: athensj@jesuites.com

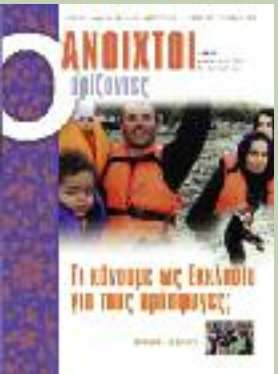
Δώρο Προσφέρετε μια συνδρομή σε γνωστό σας πρόσωπο.

Πληρωμή Συνδρομής
με κατάθεση
στον λογαριασμό
Τράπεζα Πειραιώς
5018-060093-100 ή
με ταχυδρομική επιταγή.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
☐ Εσωτερικού 20,00€
☐ Εξωτερικού 30,00€

ΟΝΟΜΑ
ΕΠΩΝΥΜΟ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΠΟΛΗ T.K.
ΤΗΛ.: E-MAIL

Συμπληρώστε το παρόν κουπόνι και στείλτε το, μαζί με την απόδειξη κατάθεσης, στη διεύθυνση: Σμύρνης 27, 10439 Αθήνα ή στο fax 210 8835914 ή με e-mail: athensj@jesuites.com

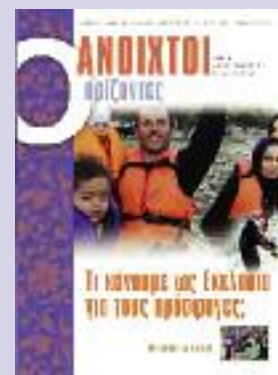
Ανανεώστε τη συνδρομή σας

Συμπληρώστε το παρόν κουπόνι και στείλτε το, μαζί με την απόδειξη κατάθεσης, στη διεύθυνση: Σμύρνης 27, 10439 Αθήνα ή στο fax 210 8835914 ή με e-mail: athensj@jesuites.com

Πληρωμή Συνδρομής
με κατάθεση
στον λογαριασμό
Τράπεζα Πειραιώς
5018-060093-100 ή
με ταχυδρομική επιταγή.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ
☐ Εσωτερικού 20,00€
☐ Εξωτερικού 30,00€

ΟΝΟΜΑ
ΕΠΩΝΥΜΟ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΠΟΛΗ T.K.
ΤΗΛ.: E-MAIL

ΑΝΟΙΧΤΟΙ ορίζοντες

Οδός: Σμύρνης 27 - 10439 ΑΘΗΝΑ

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1091/9 ΚΕΜΠΑ

Κωδικός: 1044

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΑΝΟΙΧΤΟΙ ορίζοντες

ΤΕΥΧΟΣ 1103

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2017

Προτεινόμενη Τιμή: 5 ευρώ

«Αν θέλεις ειρήνη,
εργάσου για τη δικαιοσύνη.

Αν θέλεις δικαιοσύνη,
υπεράσπισε τη ζωή.

Αν θέλεις ζωή,
αποδέξου την αλήθεια».

Άγιος Ιωάννης Παύλος Β΄

Τι κάνουμε ως Εκκλησία για τους πρόσφυγες;

JRS-ΕΛΛΑΔΑ και CARITAS

